

201.

VÁLASZTÁSI FÜZETEK

SEGÉDLET

**az országgyűlési egyéni választókerületi
választási irodák vezetői részére
a 2018. évi országgyűlési választásokhoz**

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
201.

SEGÉDLET

**az országgyűlési egyéni választókerületi
választási irodák vezetői részére
a 2018. évi országgyűlési választásokhoz**

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. PÁLFFY ILONA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

dr. Jackli Tamás
Péteri Attila

Lektorálta:

dr. Pálffy Ilona

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK	7
2. A VÁLASZTÁSI RENDSZER	8
2.1. A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG	8
2.2. A VÁLASZTÁSOK IDŐPONTJA	8
2.3. A VÁLASZTÁSOK ALAPELVEI	8
2.4. A VÁLASZTÓKERÜLETEK	8
2.5. A JELÖLÉS	8
2.6. A SZAVAZÁS	9
2.7. AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA	9
2.7.1. Egyéni választókerület	9
2.7.2. Országos lista	9
3. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK	11
3.1. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK RENDSZERE	11
3.2. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK FELADATA ÉS HATÁSKÖRE	11
3.2.1. Az SZSZB feladatai	11
3.2.2. Az OEVB feladatai	11
3.2.3. Az NVB feladatai	11
3.3. Az SZSZB	12
3.3.1. Az SZSZB tagjainak megválasztása	12
3.3.2. Az SZSZB választott tagjainak megbízása	13
3.3.3. Az SZSZB kiegészítése a szavazás napján	13
3.3.4. Az SZSZB megbízott tagjai	13
3.4. A HVB	13
3.5. Az OEVB	14
3.5.1. Az OEVB tagjainak megválasztása	14
3.5.2. Az OEVB választott tagjainak megbízása	14
3.5.3. Az OEVB megbízott tagjai	14
3.6. ESKÜ- VAGY FOGADALOMTÉTEL	14
3.7. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGI TAGOK MEGBÍZÁSÁNAK MEGSZŰNÉSE	15
3.7.1. A megbízás tartama	15
3.7.2. A megbízás megszűnése rendkívüli okból	15
3.8. ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG	15
3.9. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG ADATAINAK RÖGZÍTÉSE A VÁKIR-BAN	16
3.10. A TAGOK JOGAI, A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSE	16
3.11. AZ OEVB DÖNTÉSE	17
3.12. AZ OEVB HATÁROZATÁNAK KÖZLÉSE ÉS NYILVÁNOSSÁGA	17
3.13. AZ OEVB HATÁROZATAINAK FELTÖLTÉSE A VÁKIR-BA	18
3.14. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK HATÁROZATAINAK JOGEREJE	18
4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK	19
4.1. VÁLASZTÁSI IRODÁK	19
4.2. A VÁLASZTÁSI IRODÁKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	19
4.3. A VÁLASZTÁSI IRODÁK FELADATAI	19
4.4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK	20
4.4.1. A helyi választási iroda	20
4.4.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda	20
4.4.3. A területi választási iroda	20
4.4.4. A Nemzeti Választási Iroda	20
4.4.5. A külképviseleti választási iroda	21
4.5. A VÁLASZTÁSI IRODA ADATAINAK RÖGZÍTÉSE A VÁKIR-BAN	21
5. A KÖRZETKARBANTARTÁS	22
5.1. A SZAVAZÓKÖRÖK NYILVÁNTARTÁSA	22
5.2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK KÖRZETÁLLOMÁNYA	22
5.2.1. A körzetállomány karbantartása a választás kitűzéséig	22
5.2.2. A körzetállomány módosítása a választás kitűzése után	22
6. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE	24
6.1. A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉK	24
6.1.1. A nemzetiségi regisztráció	24
6.1.2. A fogyatékossgal élő választópolgár által igényelt segítség	24
6.1.3. A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása	25
6.1.4. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásának megtiltása	25

6.1.5. Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele az EP választásra	25
6.2. A VÁLASZTÓJOGGAL NEM RENDELKEZŐ POLGÁROK JEGYZÉKE NESZA	25
6.2.1. A NESZA adattartalma	25
6.2.2. A NESZA adatainak felhasználása	26
6.2.3. A NESZA nyilvánossága	26
6.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK	26
6.3.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása	26
6.3.2. Az értesítő	26
6.3.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése	26
6.4. A NÉVJEGYZÉKEKKEL KAPCSOLATOS KÉRELMEK	28
6.4.1. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása	28
6.4.2. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem adattartalma	29
6.4.3. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása	30
6.5. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK LEZÁRÁSA ÉS KINYOMTATÁSA	32
6.5.1. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása	32
6.5.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása	32
6.6. A NEVJEGYZEK NYILVÁNOSSÁGA	32
6.6.1. A központi névjegyzék nyilvánossága	32
6.6.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága	32
7. A JELÖLTÁLLÍTÁS	34
7.1. JELÖLŐ SZERVEZET	34
7.1.1. A jelölő szervezet	34
7.1.2. A párt képvisellete	34
7.2. EGYÉNI JELÖLT	34
7.2.1. Az ajánlóív igénylése	35
7.2.2. Az ajánlóív kiadása	35
7.2.3. Az ajánlás	36
7.2.4. A jelölt bejelentése	37
7.2.5. Az ajánlások ellenőrzése	38
7.2.6. Az egyéni jelölt nyilvántartásba vétele	39
7.2.7. Az egyéni jelölt jogi állapotában történt változás rögzítése	39
7.2.8. A jelölt törlése a nyilvántartásból	39
7.2.9. A választópolgár információs önrendelkezési joga	39
8. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNY ORSZÁGOS ÉS HELYI ESZKÖZEI	40
8.1. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNYIDŐSZAK	40
8.2. A KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG	40
8.3. A KAMPÁNY ESZKÖZEI	40
8.3.1. A plakát	41
8.3.2. A választási gyűlés	41
8.3.3. Politikai reklám	42
8.3.4. Politikai hirdetés	42
8.3.5. Közvetlen politikai kampány	43
8.4. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS	43
8.5. TILTOTT KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG	43
8.5.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás	43
8.5.2. Relatív területi kampánytilalom	44
8.5.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása	44
8.5.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele	44
8.5.5. Közvélemény-kutatás eredményének közzététele	44
8.6. ADATSZOLGÁLTATÁS A NÉVJEGYZÉKBŐL	45
9. A SZAVAZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	46
9.1. A JELÖLTEK SORRENDJÉNEK KISORSOLÁSA	46
9.2. A SZAVAZÓLAP ADATTARTALMA	46
9.2.1. Azonos nevű jelöltek kezelése	46
9.2.2. A jelölt szavazólapon megjelenő neve	46
9.2.3. A jelölő szervezet megjelenése a szavazólapon	46
9.3. A SZAVAZÓLAP ADATTARTALMÁNAK JÓVÁHAGYÁSA	47
9.4. A SZAVAZÁSI LEVÉLCSOMAGOK ÁTADÁSA	47
9.5. A VE. 78. §-A SZERINTI KIJELELT SZAVAZÓKÖR	47
9.6. AZ ÁTJELENTKEZÉSSSEL ÉS A KÜVI-N LEADOTT SZAVAZATOK MEGSZÁMLÁLÁSÁRA KIJELELT SZAVAZÓKÖR	48
9.7. A SZAVAZÓHELYISÉG KIALAKÍTÁSA	48
9.8. A SZAVAZÁSNAPI IRATOK ÉS KELLÉKEK ÁTADÁSA	49

10. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK.....	50
10.1. NAPKÖZBENI JELENTÉSEK.....	50
10.2. RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK.....	50
10.3. MOZGÓURNA IRÁNTI KÉRELMEK TOVÁBBÍTÁSA AZ SZSZB-HEZ.....	50
10.4. JELENTÉS A SZAVAZÁS BEFEJEZÉSÉRŐL.....	50
10.5. A LEVÉLSZAVAZATOK FOGADÁSA.....	50
10.6. A JEGYZŐKÖNYV ADATAINAK TELEFONOS JELENTÉSE, RÖGZÍTÉSE.....	50
10.7. SZAVAZÁSI IRATOK ÁTVÉTELE AZ SZSZB-TŐL.....	50
10.8. JEGYZŐKÖNYVEK ADATAINAK ÖSSZEVETÉSE AZ NVR-BEN RÖGZÍTETT ADATOKKAL.....	51
10.9. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK NYILVÁNOSSÁGA.....	51
11. A SZAVAZÁST KÖVETŐ FELADATOK.....	52
11.1. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK, AZ ÁTJELENTKEZÉSSSEL LEADOTT SZAVAZATOK ÉS A LEVÉLSZAVAZATOK TOVÁBBÍTÁSA.....	52
11.2. A SZÁMLÁLÁSRA KIJELÖLT SZSZB SZAVAZATSZÁMLÁLÁSA.....	52
11.3. AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA.....	52
12. JOGORVOSLATOK.....	54
12.1. JOGORVOSLATOK ÁLTALÁBAN.....	54
12.1.1. <i>Jogorvoslatok fajtái.....</i>	<i>54</i>
12.1.2. <i>Jogorvoslati határidők.....</i>	<i>54</i>
12.2. A KIFOGÁS.....	54
12.2.1. <i>A kifogás benyújtása.....</i>	<i>54</i>
12.2.2. <i>A kifogás rögzítése a VÁKIR-ban.....</i>	<i>54</i>
12.2.3. <i>A kifogás áttétele.....</i>	<i>55</i>
12.2.4. <i>A kifogás elbírálása.....</i>	<i>55</i>
12.3. A FELLEBBBEZÉS.....	55
12.4. SPECIÁLIS JOGORVOSLATOK.....	56
12.4.1. <i>Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok.....</i>	<i>56</i>
12.4.2. <i>Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat.....</i>	<i>56</i>
12.4.3. <i>Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat.....</i>	<i>56</i>
12.4.4. <i>Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat.....</i>	<i>56</i>
12.4.5. <i>Választás eredménye elleni jogorvoslat.....</i>	<i>56</i>
12.4.6. <i>Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt.....</i>	<i>57</i>
12.4.7. <i>A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat.....</i>	<i>57</i>
12.4.8. <i>A választási iroda tevékenységével kapcsolatos jogorvoslat.....</i>	<i>57</i>
12.5. BÍRSÁG KISZABÁSA.....	58
12.5.1. <i>Bírság kiszabása az ajánlóívek visszaadási kötelezettségének megszegése miatt.....</i>	<i>58</i>
12.5.2. <i>Bírság kiszabása a kampányszabályok megsértése, valamint a névjegyzéki adatszolgáltatás adatainak megsemmisítésével kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt.....</i>	<i>58</i>
12.5.3. <i>Bírság kiszabása a médiakampány szabályainak megsértése miatt.....</i>	<i>58</i>
12.5.4. <i>Az OEVI feladatai bírság kiszabása esetén.....</i>	<i>58</i>

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	<i>Magyarország Alaptörvénye</i>
HVB	<i>helyi választási bizottság</i>
HVI	<i>helyi választási iroda</i>
KÜVI	<i>külképviseleti választási iroda</i>
NESZA	<i>a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása</i>
NVB	<i>Nemzeti Választási Bizottság</i>
NVI	<i>Nemzeti Választási Iroda</i>
NVR	<i>Nemzeti Választási Rendszer</i>
OEVB	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság</i>
OEVI	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda</i>
OEVK	<i>országgyűlési egyéni választókerület</i>
SZL	<i>a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartása</i>
SZSZB	<i>szavazatszámoló bizottság</i>
TVB/FVB	<i>területi/fővárosi választási bizottság</i>
TVI/FVI	<i>területi/fővárosi választási iroda</i>
VÁKIR	<i>Választási Kommunikációs és Információs Rendszer</i>
Ve.	<i>2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról</i>
VISZ	<i>választási információs szolgálat</i>
Vjt.	<i>2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról</i>

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

Az országgyűlési képviselő-választások szabályanyagát az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **Az Alaptörvény**, amely alapvető politikai jogként szabályozza a választójogosultság feltételeit, meghatározza a választások alapelveit, és a választás kiírásának alapvető szabályait, továbbá szabályozást tartalmaz a politikai reklámok közzétételére vonatkozóan.
2. **2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint az időközi országgyűlési választásra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket.
3. **2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról**, amely a választási eljárás jogi elemeinek szabályait rögzíti (névjegyzék, választási szervek, ajánlás, szavazás, szavazatösszesítés, eredmény-megállapítás, jogorvoslatok stb.).
4. **2013. évi LXXXVII. törvény az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről**, amely a választási kampánytevékenység állami támogatására vonatkozó szabályokat, valamint a választási kampány költségeinek elszámolására és ellenőrzésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket tartalmazza.
5. A választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter (korábban a közigazgatási és igazságügyi miniszter, jelenleg az igazságügyi miniszter) rendeletei, amelyek meghatározzák
 - a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetésének részletszabályait, a médiatartalom-szolgáltató képviseletében eljáró személy e minőségének igazolására használható okiratokat, továbbá azon településeket és külképviseletet, ahol a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár – kérelmére – átveheti a szavazási levélcsomagot (**17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet**),
 - a választási irodák további feladatait, a választási eredmény országosan összesített adatainak körét, továbbá a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit,
 - a választás céljára biztosított állami pénzeszközök felhasználásának, ellenőrzésének szabályait,
 - a választás határidőit és határnapjait.
6. A nemzetgazdasági miniszter rendelete tartalmazza a választási kampánytevékenységhez nyújtott állami támogatás rendelkezésre bocsátása, elszámolása és visszafizetése módját, a kincstári számla és a kincstári kártya forgalmával kapcsolatos részletes eljárási szabályokat, valamint a kincstári kártya használatával kapcsolatos szabályokat (**69/2013. (XII. 29.) NGM rendelet**).

2. A VÁLASZTÁSI RENDSZER

2.1. A választójogosultság

Az Alaptörvény XXIII. cikkében politikai alapjogként határozza meg a választójogot: minden **nagykorú magyar állampolgárnak joga** van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők választásán **választó és választható legyen** [XXIII. cikk (1) bekezdés].

Az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése szerint „sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti”. Az országgyűlési képviselők 2014. évi általános választása kitűzésétől a jogalkotó a választójogot nem köti magyarországi lakóhelyhez, azaz **a külföldön élő választópolgároknak is biztosítja – korlátozott mértékben ugyan – a választójogot.**

A választójogot csak az ún. **természetes kizáró okok** korlátozzák. Az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdése szerint „nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”.

A Ve. 13/A. §-a alapján a bíróságnak a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezést kimondó, a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezést kimondó, valamint a felülvizsgálati eljárás alapján hozott ítéletében kell rendelkeznie a választójogból való kizárás kérdéséről.

Mindezek alapján nem választhat és nem választható (azaz nem rendelkezik sem aktív, sem passzív választójoggal) az,

- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll,
- akit a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége
 - pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy
 - pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan teljes mértékben hiányzik (Ve. 13/A. § (2) bekezdés).

Szavazati joggal ugyan rendelkezik, ám nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától) vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll (Vjt. 2. § (3) bekezdés).

2.2. A választások időpontja

Az Alaptörvény 2. cikk (3) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy felosztatása miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő **negyedik év április vagy május hónapjában** kell megtartani.

Az országgyűlési képviselők választásának időpontját a **köztársasági elnök tűzi ki** (Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés e) pontja).

2.3. A választások alapelvei

Az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az országgyűlési képviselőket a választópolgárok **általános és egyenlő** választójog alapján, **közvetlen és titkos** szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

2.4. A választókerületek

Az Országgyűlés **199 képviselőből** áll.

A magyar választási rendszer vegyes rendszer, amely két részből áll:

- a) az egyéni választókerületi rendszer:

106 egyéni választókerület: az ország területe 106 egyéni választókerületre oszlik, mindegyikben egy jelölt szerez mandátumot, a szavazatok relatív többségét megszerző jelölt lesz a képviselő,

- b) valamint a listás rendszer:

országos listák: e listákról (párt- és nemzetiségi listák) **93** képviselő szerezhet **mandátumot**.

2.5. A jelölés

- Egyéni választókerület:

Az egyéni választókerületben a képviselőjelölt **független jelöltként** vagy **párt jelöltjeként** indulhat. Két vagy több párt **közös** jelöltet is állíthat.

Az egyéni választókerületben a jelöléshez legalább **500 választópolgár ajánlása szükséges**. Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést. Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egyszer.

- Listás választókerület:

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható.

Pártlistát az a párt állíthat, amely legalább **27 egyéni választókerületben önállóan jelöltet** állított. A pártlista állításának további feltétele, hogy a párt legalább **9 megyében és a fővárosban is** jelöltet állítson. A Vjt. közös pártlista állítására is lehetőséget ad, azonban a közös pártlistát csak ugyanazon pártok részvételével indított jelöltek alapozhatnak meg. Egy párt csak egy – önálló vagy közös – pártlista állításában vehet részt.

Nemzetiségi listát – nemzetiségenként egyet – az országos nemzetiségi önkormányzat állíthat. A nemzetiségi lista állításához a szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok legalább **1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás** szükséges. A nemzetiségi listán a névjegyzékben az adott nemzetiség választópolgáraként szereplő választópolgár lehet jelölt. Közös nemzetiségi lista állítását a törvény kizárja.

Egy személy csak egy országos listán fogadhat el jelölést. Párt által egyéni választókerületben jelölt személy **csak ugyanazon párt pártlistáján** szerepelhet.

A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a választópolgár a szavazatával nem befolyásolja (**kötött lista**).

2.6. A szavazás

- a) A **magyarországi lakcímmel rendelkező** választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - egy pártlistára szavazhat.
- b) A magyarországi lakcímmel rendelkező, a szavazóköri névjegyzékben **nemzetiségi** választópolgárként szereplő választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - nemzetiségének listájára, ennek hiányában egy pártlistára szavazhat.
- c) A **magyarországi lakcímmel nem rendelkező** választópolgár egy pártlistára szavazhat.

2.7. Az eredmény megállapítása

2.7.1. Egyéni választókerület

Az a jelölt lesz országgyűlési képviselő, **aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.**

Szavazategyenlőség esetén időközi választást kell tartani.

2.7.2. Országos lista

A mandátumszerzési küszöb

A magyar választási rendszer **5%-os** küszöböt alkalmaz. Az országos listákra leadott érvényes szavazatok összesítése alapján megállapításra kerül, hogy melyek azok a pártok, amelyeknek az országos listájára leadott érvényes szavazatok száma nem éri el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át. Ezek a pártok nem kaphatnak mandátumot az országos listáról. Közös pártlista esetén ez a határ **10%**, kettőnél több párt által állított közös pártlista esetében **15%**.

A töredékszavazatok

Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben

- a mandátumot nem szerző jelöltre leadott szavazat,
- a mandátumot szerző jelölt szavazataiból a második legtöbb szavazatot elérő jelölt eggyel növelt szavazatainak kivonása után fennmaradó szavazatszám,
- ha az egyéni választókerületben a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő szavazatszámmal szerzi meg, az adott egyéni választókerületben minden egyéni választókerületi jelöltre leadott szavazat.

A töredékszavazatok esetében érvényesül a **színre szín elve**: az önálló pártlista töredékszavazatainak a párt önálló egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak, míg a közös pártlista töredékszavazatainak a pártlista állításában részt vevő pártok közös – ugyanazon pártok részvételével állított – egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak. Nincs tehát lehetőség arra, hogy valamely közös egyéni jelölt szavazatai (vagy azok egy része) az önálló vagy más pártokkal közösen állított listája tekintetében kerüljön töredékszavazatként beszámításra.

A mandátumkiosztás

A mandátumkiosztás a pártok esetében a **pártlistára** közvetlenül leadott szavazatok és a töredékszavazatok alapján, a **nemzetiségi lista** esetén a nemzetiségi listára közvetlenül leadott szavazatok figyelembe vételével történik:

1. a mandátumszerzési küszöböt elérő párt listás szavazatainak számához hozzá kell adni az adott párt töredékszavazatait (a továbbiakban: **pártlistára jutó szavazatok száma**),
2. a pártlistákra jutó szavazatok számát össze kell adni (a továbbiakban: **összes pártlistás szavazat**),
3. az összes pártlistás szavazatot és a nemzetiségi listákra leadott szavazatokat össze kell adni (a továbbiakban: **összes országos listás szavazat**),
4. **ki kell számolni a kedvezményes kvótát**: az összes országos listás szavazatot el kell osztani kilencvenhárommal, és az eredményt tovább kell osztani négygel,
5. **ki kell osztani a kedvezményes mandátumokat**: ha egy adott nemzetiségi listára jutó szavazatok száma nagyobb vagy egyenlő, mint a kedvezményes kvóta, az adott nemzetiségi lista kap egy kedvezményes mandátumot (egy nemzetiségi lista egy kedvezményes mandátumot kaphat),
6. az országos listán megszerezhető **mandátumok számát csökkenteni kell** a kiosztott kedvezményes mandátumok számával,
7. a megmaradt mandátumokat a mandátumszerzési **küszöböt elérő pártlisták**, valamint a mandátumszerzési **küszöböt elérő nemzetiségi listák között** kell kiosztani az ún. d'Hondt módszerrel:
 - össze kell állítani egy táblázatot, amelynek **első sorát az egyes listákra leadott szavazatok** számai képezik (nemzetiségi lista esetében a szavazatszámából le kell vonni a kedvezményes kvóta értékét, hiszen a nemzetiségi lista azzal már mandátumot szerzett),
 - minden lista szavazatai alatt **képezni kell egy számoszlopot**, amelynek első száma az adott lista szavazatainak a fele, a következő szám a harmada, a negyede stb.,
 - **meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot**; amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot; amelyik lista oszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt az eljárást folytatjuk, míg az összes mandátum kiosztásra nem kerül. Ha az utolsó kiosztandó mandátum – a következő legnagyobb szám azonossága következtében – több listát is megilletne, az NVB által előzetesen elvégzett sorsolásnak megfelelő sorrendben kell kiosztani a mandátumokat.

Az egyéni választókerületben **mandátumot szerző jelöltet az országos listáról törölni kell**, helyébe az országos listán soron következő jelölt lép. Ha az országos listán **kevesebb jelölt** van, mint a lista által megszerzett mandátumok száma, a ki nem osztott mandátum betöltetlen marad.

A nemzetiségi szószóló

A nemzetiségi listát állító, de azon mandátumot nem szerző nemzetiséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben. A nemzetiségi szószóló a nemzetiségi listán első helyen szereplő jelölt lesz.

3. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK

3.1. A választási bizottságok rendszere

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazókörben SZSZB működik; az egy szavazókörral rendelkező településeken azonban az SZSZB feladatait a HVB látja el;
- a 106 OEVK-ban OEVB működik;
- valamint országos hatáskörrel és illetékességgel működik az NVB.

A választási bizottságok választott és megbízott (delegált) tagokból állnak.

A jelölt szervezetek, független jelöltek saját érdeke, hogy valamennyi választási bizottságba delegáljanak tagot, mivel így személyesen ellenőrizhetik, elősegíthetik a választás törvényes lefolyását, illetve aktív részesei lehetnek az esetleges jogviták eldöntésének.

3.2. A választási bizottságok feladata és hatásköre

3.2.1. Az SZSZB feladatai

Az SZSZB

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki.

Egy szavazókörs településen az SZSZB feladatait a HVB látja el.

3.2.2. Az OEVB feladatai

Az OEVB

- dönt az egyéni választókerületi jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról;
- kisorsolja a jelöltek sorszámát,
- jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát;
- dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról;
- dönt a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékekkel kapcsolatos kifogásról,
- dönt az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról;
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét;
- kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet;
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

A bizottság a következő hatásköreinek gyakorlását ruházhatja át az elnökére (célszerű az alakuló ülésen dönteni róla):

- a határozat kijavítása,
- a kifogás áttétele,
- a megbízólevél átadása.

3.2.3. Az NVB feladatai

Az NVB a legmagasabb szintű választási bizottság, mely igen széles jogkörrel rendelkezik. Ennek a széles jogkörnek egyik fontos eszköze az NVB által kiadott iránymutatás. Az iránymutatás célja a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása, mely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Az NVB

- dönt a jelölő szervezetek, valamint az országos listák és az azokon szereplő jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- dönt a kampányidőszakban az országos listát állító jelölő szervezetek rendelkezésére álló műsoridőnek médiaszolgáltatóként való felosztásáról,
- dönt a médiaszolgáltatók, a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogásról,
- kisorsolja az országos listák sorszámát,
- jóváhagyja a pártlistás és a nemzetiségi listás szavazólap adattartalmát,
- dönt a nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzatokat megillető állami támogatás összegéről,
- megállapítja a központi névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok számát,
- dönt a KÜVI tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az OEVB hatáskörébe,
- dönt az OEVB határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- dönt a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó urnák lezárásának szabályosságáról,
- felügyeli a levélben leadott szavazatok megszámlálását és megállapítja annak eredményét,
- megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott 5-10-15 %-os szavazathatárt,
- megállapítja, hogy mely nemzetiségi listák jogosultak kedvezményes mandátumra,
- megállapítja, hogy az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- megállapítja, hogy kik lettek a nemzetiségi szószólók,
- megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- kiadja az országos listákon mandátumot szerzett képviselőknek és a nemzetiségi szószólóknak a megbízólevelet (az NVB jegyzőkönyvi döntéssel átruházhatja ezt a hatáskört az elnökére),
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.3. Az SZSZB

Az SZSZB legalább 5 tagból áll: 3 választott tagja van, a többi tag megbízással válik a bizottság tagjává.

3.3.1. Az SZSZB tagjainak megválasztása

A szavazókörönként 3 tagot és a szükséges számú póttagot (szavazókörönként legalább 2) a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg.**

A választott tagok személyére a **HVI vezetője tesz indítványt**. Az indítványról a képviselő-testület egy szavazással dönt, a HVI vezetőjének indítványához a képviselő-testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be. A képviselő-testület a döntését minősített többséggel hozza meg.

Az SZSZB-k tagjait és póttagjait **nem adott SZSZB-be választják, hanem települési szinten**: ez biztosít megfelelő rugalmasságot a HVI vezetője számára, hogy szükség szerint ossza be a tagokat az egyes szavazókörökbe. A HVI vezetőjének természetesen lehetősége van arra, hogy tájékoztassa a képviselő-testület tagjait és a megválasztandó SZSZB tagokat arról, hogy előzetes elképzelései szerint melyik SZSZB tag várhatóan melyik szavazókörbe kerül, de az indítványban a tagokat és a póttagokat nem szavazókörhöz rendelve tünteti fel.

A két vagy több szavazókörös település HVI vezetőjének a Ve. 78. §-a alapján ki kell jelölnie egy szavazókört a csak településszintű lakcímmel rendelkező választópolgárok szavazására. A Ve. 250. § (3) bekezdése alapján ugyanezen szavazókör bonyolítja le az átjelentkezéssel szavazók szavazását is. Ezért a **kijelölt szavazókör** esetében fel kell készülni arra, hogy nagyszámú választópolgárt kell majd kiszolgálni, a póttagok számának kalkulálásakor erre figyelemmel kell lenni. Ha az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok száma indokolja (a szavazóköri névjegyzékben lévő választópolgárok száma **900 fölé emelkedik**), az SZSZB létszámát a **póttagok bevonásával meg kell növelni**, az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok szavazóköri névjegyzékét pedig (megyéenkénti csoportosításban) **több részre kell bontani**, hogy az SZSZB több munkaasztalnál fogadhassa a választópolgárokat. Indokolt esetben egynél több mozgóurna kiküldéséhez is elegendő taggal kell rendelkeznie az SZSZB-nek. Az SZSZB hatáskörébe tartozó döntések meghozatala (pl. mozgóurna-kérelmek elbírálása) során ilyen esetben is a testület egésze dönt, az egyes munkacsoportok nem hozhatnak önállóan döntést!

Az SZSZB választott tagja csak a településen lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő, az országgyűlési választáson választható választópolgár lehet.

Érdemes az SZSZB tagjának javasolt személyektől előzetesen összeférhetlenségi nyilatkozat aláírását kérni.

3.3.2. Az SZSZB választott tagjainak megbízása

Ha az SZSZB tagjainak megválasztására **határidőben nem kerül sor**, az SZSZB tagjait a HVI vezetőjének indítványára **az OEVB – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel** – haladéktalanul megbízza. A Ve. nem részletezi a megválasztás elmaradásának indokait, egyszerűen a választás elmaradásának tényéhez köti az OEVB döntését.

Az NVB hasonló ügyben rögzítette álláspontját, amely szerint a bizottsági tagok választása elsődlegesen a képviselő-testület hatásköre és kötelezettsége. Ha a képviselő-testület törvényi kötelezettségének valamely – a választási iroda vezetője által nem vizsgálandó – oknál fogva nem tesz eleget, azaz nem választja meg az indítványban nevesített tagokat, ebben az esetben fordulhat a választási iroda vezetője a hatáskörrel rendelkező választási bizottsághoz, kérve, hogy az – jegyzőkönyvben foglalt döntéssel – bízza meg az általa megnevezett tagokat.

3.3.3. Az SZSZB kiegészítése a szavazás napján

Ha a **szavazás napján** az SZSZB munkájában részt vevő tagok száma – a delegáltakkal együtt – kevesebb, mint 5, a HVI vezetője a póttagok közül a bizottságot 5 főre kiegészíti. Ha nincs elég póttag, akkor a HVI vezetője haladéktalanul értesíti a TVI vezetőjét, aki gondoskodik a kiegészítésről más település póttagjának megbízásával.

A szavazás napján tehát póttagot kell bevonnai az SZSZB munkájába, ha

- a tagok száma (delegáltakkal együtt) 5 fő alá csökken, vagy
- a tagok száma papíron ugyan eléri az 5 főt, de van olyan tag, aki valamilyen okból (pl. betegség) nem vesz részt a munkában.

3.3.4. Az SZSZB megbízott tagjai

Az SZSZB-be 2-2 tagot bízhat meg

- az egyéni képviselőjelöltet, illetve országos listát állító jelölő szervezet (ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is),
- a független jelölt.

Egy párt csak 2 tagot delegálhat, még akkor is, ha egyéni jelöltet és országos listát is állított!

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek közösen bízhatnak meg az SZSZB-be 2 tagot.

Az SZSZB megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 16. napig a HVI vezetőjénél kell bejelenteni.

A megbízott (delegált) tagot a független jelölt vagy meghatalmazottja, illetve a jelölő szervezet 7.1.2. pont szerinti képviselője jelentheti be.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó jelölő szervezet vagy független jelölt nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját. A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát a HVI ellenőrzi.

Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, a HVI vezetője határozattal visszautasítja a megbízást. A HVI vezetőjének határozata ellen az OEVB-hez lehet kifogást benyújtani.

Az SZSZB megbízott tagjának lakóhelyére vonatkozó korlátozás nincs, a lényeg, hogy a megbízott tagnak a központi névjegyzékben szerepelnie kell.

A HVI ellenőrzi, hogy a megbízott taggal szemben nem áll-e fenn összeférhetlenség:

- a képviselők nyilvántartásában található-e aktív polgármesteri vagy képviselői mandátum (**NVR Képviselő nyilvántartás rendszerrész**),
- a jelöltek nyilvántartásában szerepel-e a delegált (**NVR Választás előkészítés rendszerrész**),
- a választási szervek tagjainak nyilvántartásában szerepel-e választási bizottság vagy iroda tagjaként (**VÁKIR Választási szervek menü**),
- nem a köztársasági elnök vagy a háznagy a delegált.

Az összeférhetlenség egyéb eseteinek ellenőrzésére nincs lehetősége a HVI-nek.

3.4. A HVB

Az **egy szavazóköros** településeken SZSZB helyett a **HVB** működik, amely legalább 5 választott tagból áll. Az 5 választott tagot és a szükséges számú, de legalább 2 póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az előző, 2014. évi általános önkormányzati választást megelőzően választotta meg, és megbízatásuk a 2019-es önkormányzati általános választásra megválasztott új HVB alakuló üléséig tart.

Ha a HVB választott tagjainak száma 5 fő alá csökken, és nincs póttag, akkor a települési önkormányzat képviselő-testülete új tagot és póttagokat választ. Ha erre nem kerül sor, akkor a 3.3.2. pont szerint az OEVB bíz meg új tagot a HVB-be.

3.5. Az OEVB

Az OEVB legalább 3 tagból áll: **3 választott** tagja van, a többi tag **megbízással** válik a bizottság tagjává.

3.5.1. Az OEVB tagjainak megválasztása

Az OEVB 3 tagját és legalább 2 póttagot az OEVK székhelye szerinti település képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti 42. napon választja meg**. Tekintettel arra, hogy a szavazást megelőző 50. naptól már kampánnyal kapcsolatos jogorvoslatok elbírálására kerülhet sor, indokolt az OEVB tagjait a választás kitűzését követően a lehető legkorábban megválasztani.

A választott tagok személyére az **OEVI vezetője tesz indítványt**. Az indítványról a képviselő-testület egy szavazással dönt, az OEVI vezetőjének indítványához a képviselő-testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be. A képviselő-testület a döntését minősített többséggel hozza meg.

Az OEVB választott tagja csak az OEVK területén lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő, az országgyűlési választáson választható választópolgár lehet.

Érdemes az OEVB tagjának javasolt személyektől előzetesen összeférhetlenségi nyilatkozat aláírását kérni.

3.5.2. Az OEVB választott tagjainak megbízása

Ha az OEVK székhelye szerinti település képviselő-testülete határidőben nem választja meg a bizottság tagjait, az OEVI vezetőjének indítványára az NVB – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza a tagokat.

3.5.3. Az OEVB megbízott tagjai

Az OEVB-be 1-1 tagot bízhat meg

- az egyéni képviselőjelöltet állító jelölő szervezet,
- a független jelölt.

A közös jelöltet állító szervezetek közösen bízhatnak meg az OEVB-be 1 tagot.

Az OEVB megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 16. napig az OEVB elnökénél jelentheti be a független jelölt vagy a megbízottja, illetve a jelölő szervezet 7.1.2. pont szerinti képviselője vagy megbízottja.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó jelölő szervezet vagy független jelölt nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját. A bejelentést írásban kell megtenni, további formai kötöttség nincs. Az NVI –a bejelentés megkönnyítése érdekében – a választások hivatalos honlapján elérhetővé tesz egy sablont a jelöltek, jelölő szervezetek számára.

A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát a központi névjegyzékben az OEVI ellenőrzi.

Az OEVB megbízott tagjának lakóhelyére vonatkozó korlátozás nincs, a lényeg, hogy a megbízott tagnak a központi névjegyzékben szerepelnie kell.

Az OEVI azt is ellenőrzi, hogy a megbízott taggal szemben nem áll-e fenn összeférhetlenség:

- a képviselők nyilvántartásában található-e aktív polgármesteri vagy képviselői mandátum (**NVR Képviselő nyilvántartás rendszerrész**),
- a jelöltek nyilvántartásában szerepel-e a delegált (**NVR Választás előkészítés rendszerrész**),
- a választási szervek tagjainak nyilvántartásában szerepel-e választási bizottság vagy iroda tagjaként (**VÁKIR Választási szervek menü**),
- nem a köztársasági elnök vagy a háznagy a delegált.

Az összeférhetlenség egyéb eseteinek ellenőrzésére nincs lehetősége az OEVI-nek.

Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, az OEVB elnöke az OEVB elé terjeszti az ügyet. Az OEVB a bejelentéstől számított három napon belül határozattal dönt a megbízás elfogadásáról vagy visszautasításáról.

3.6. Eskü- vagy fogadalomtétel

A választási bizottság tagjának és póttagjának esküt vagy fogadalmat kell tennie, aminek az OEVB és HVB tagja megválasztását vagy megbízását követő 5 napon belül, az SZSZB tagja és póttagja esetében legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon meg kell történnie.

Az SZSZB, a HVB és az OEVB tagja és póttagja a polgármester előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel tesz esküt vagy fogadalmat. Ha a képviselő-testület SZMSZ-e, vagy egyéb normatív vagy egyedi utasítás a polgármester helyettesítésére teljes körű

felhatalmazást ad az alpolgármester számára, a polgármester akadályoztatása esetén a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester előtt is letehető az eskü/fogadalom.

Ha az eskü vagy fogadalom letételére határidőig nem kerül sor, a polgármester helyett a főpolgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke előtt kell esküt vagy fogadalmat tenni.

Az eskü- vagy fogadalomtétel legfontosabb jogi hatása, hogy a választási bizottság tagja csak ezt követően gyakorolhatja jogait.

3.7. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése

3.7.1. A megbízatás tartama

Az SZSZB és az OEVB **választott** tagjainak megbízatása a következő általános országgyűlési választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart.

A **megbízott** tagok megbízatása a választás végleges eredményének jogerőssé válásával szűnik meg.

3.7.2. A megbízatás megszűnése rendkívüli okból

A választási bizottság tagjának megbízatása megszűnik:

- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- ha a megbízott tagot megbízó független jelölt vagy a jelölő szervezet által állított, a megbízásra jogosító jelölt vagy lista kiesik,
- lemondással,
- a megbízott tag megbízatásának visszavonásával,
- a tag halálával.

Ezekben az esetekben a megbízatás megszűnését a választási bizottság határozattal állapítja meg. Az első három esetben a megszűnés megállapítását bárki (beleértve a választási irodát is) indítványozhatja. Az indítványról a választási bizottság 3 napon belül dönt. A döntéshozatalban az érintett tag nem vehet részt, az érintett tagot a határozatképesség szempontjából nem kell figyelembe venni.

Ha a választási bizottság **választott** tagjának megbízatása a törvényes feltételek megszűnése, összeférhetetlenség megállapítása, lemondás vagy elhalálozás miatt megszűnt, helyébe a póttagok megválasztására irányuló indítványban a soron következő – az SZSZB esetében a HVI vezetője által kijelölt – **póttag lép**. Póttag hiányában új tagot kell választani. Ha nem kerül sor a választási bizottság új tagjának megválasztására, a törvény szerinti választási bizottság bízza meg a tagot (3.3.2. vagy 3.5.2. pont).

Fontos! A póttag csak akkor lép a választott tag helyébe, ha a tag megbízatása megszűnik. Így nem lehetséges, hogy a választott tag távolléte esetén a póttag helyettesítse, helyette a bizottság ülésén részt vegyen, gyakorolja a tagokat megillető jogokat. Egyértelműen tilos továbbá, hogy a döntéshozatal során a póttag szavazzon, mert az a választási bizottság döntését jogszerűtlenné teheti, amennyiben a szavazata befolyásolja a döntést. Mindkét esetben kivételt képez a szavazás napján az SZSZB, illetve a HVB minimum 5 fős létszámának biztosítása érdekében bevont póttag, aki teljes jogú tagként jár el.

Ha a választási bizottság **megbízott** tagjának megbízatása szűnik meg, helyébe a jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt – a jelölt, illetve lista kiesését kivéve – **új tagot bízhat meg**.

3.8. Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek. Pártatlan működésüket a törvény összeférhetetlenségi szabályok megfogalmazásával biztosítja.

A választási bizottságnak nem lehet tagja:

- a köztársasági elnök,
- a háznagy,
- országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló,
- polgármester, alpolgármester (a külsős is),
- jegyző,
- másik választási bizottság tagja (akkor is, ha az nem működik az országgyűlési választáson), választási iroda tagja,
- a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló személy, valamint
- jelölt.

Fentiekén túl nem lehet a választási bizottság választott tagja:

- párt tagja,
- a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja,

- a választókerületben induló jelölt hozzátartozója,
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. §-a szerinti központi államigazgatási szervvel vagy a választási bizottság illetékességi területén hatáskörrel rendelkező egyéb közigazgatási szervvel kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami szolgálati jogviszonyban, szolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy a közalkalmazott kivételével, állami vezető.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy az utolsó pontban említett „*egyéb közigazgatási szervvel ... más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy*” alatt értendők a különböző **közfoglalkoztatásban** alkalmazottak is, ha a választókerület területére kiterjedő illetékességgel rendelkező szervvel állnak jogviszonyban. Így összeférhetetlenséget alapoz meg közfoglalkoztatásban álló személyek esetében az is, ha az önkormányzattal állnak ilyen típusú jogviszonyban.

A Ve. értelmében hozzátartozó a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs, az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, a testvér, a házastárs vagy bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa vagy bejegyzett élettársa.

3.9. A választási bizottság adatainak rögzítése a VÁKIR-ban

A választási bizottságok és tagjainak adatait a **VÁKIR Választási szervek menüjében** kell rögzíteni, a választási iroda feladata gondoskodni a nyilvántartás naprakészen tartásáról.

3.10. A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság – tagjai megválasztását és eskü- vagy fogadalomtételét követően – alakuló ülést tart. Az alakuló ülést célszerű a választott tagok eskütételét követően közvetlenül megtartani, mind az OEVB, mind az SZSZB esetében. Az alakuló ülés fontos feladata, hogy a választott tagok közül megválasztásra kerül a bizottság elnöke és annak helyettese. Az elnök és az elnökhelyettes személyére a bizottság tagjai tehetnek javaslatot. Az alakuló ülésen célszerű dönteni az átruházható hatáskörök elnökre történő átruházása kérdésében (3.2.2. pont), valamint a bizottság ügyrendjének megalkotásáról.

A választási bizottságot az elnök képviseli. Ha a választási bizottságnak nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnök hatáskörét a helyettese gyakorolja.

A választási bizottság testületként működik, döntéséhez – az SZSZB/egy szavazókerület település HVB-je kivételével – az esküt vagy fogadalmat tett tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Csak igennel vagy nemmel lehet szavazni, tartózkodásra nincs mód. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Speciális szabály vonatkozik az SZSZB/HVB-re, ahol a határozatképességhez elég, ha a szavazóhelyiségben legalább három tag jelen van.

Az OEVB ülésének összehívását és a tárgyalandó napirendet megfelelő időben közzé kell tenni az OEVI egyéb választási információkat (határozatok, a kitűzött ülések időpontjáról szóló tájékoztatások) is tartalmazó honlapján, hogy arról minden érdeklődő (pl. a beadványozók, a jelöltek, a jelölő szervezetek képviselői, a választópolgárok, a sajtó munkatársai) időben értesülhessen.

A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül, az SZSZB üléséről – az alakuló ülés kivételével – azonban nem kell szöveges jegyzőkönyvet készíteni.

A jegyzőkönyv tartalmazza a bizottság döntéseit, valamint a kisebbségi véleményt is, amelyet – indokaival együtt – rögzíteni kell. A jegyzőkönyv tartalmazza továbbá az ülés időpontjának és helyszínének megjelölését és a jelen lévő tagok nevét.

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok – törvényben megállapított kivétellel – nyilvánosak.

A választási eljárás nyilvánossága azonban nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

A nemzetközi megfigyelők és a médiatartalom-szolgáltatók képviselői a választási bizottságok tevékenységénél – beleértve a szavazatszámlálást is – jelen lehetnek, azonban a bizottságok munkáját nem zavarhatják.

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

Fontos! Az országos nemzetiségi önkormányzatoknak az SZSZB/HVB-be delegált tagjai a többi delegálttal azonos jogállással rendelkeznek, őket minden esetben figyelembe kell venni a határozatképesség szempontjából, és szavazati jog illeti meg őket minden, az SZSZB/HVB hatáskörébe tartozó ügyben.

Az SZSZB/HVB tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a bizottság tagját megillető bér és járulékai megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a HVI-től.

3.11. Az OEVB döntése

1. Az OEVB döntéshozatalának első lépése a tényállás megállapítása. A tényállás megállapításához az OEVB a rendelkezésére álló bizonyítékokat használja fel, bizonyítási kötelezettsége az ügyfeleknek / a jogorvoslat benyújtójának van, az OEVB hivatalból bizonyítást nem folytat le és – kivéve a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatokat – bizonyítékot nem szerez be.

Az OEVB eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, a tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.

Az OEVB a kérelmező kérésére biztosíthatja a **szóbeli nyilatkozattétel** lehetőségét. Ha az OEVB lehetővé teszi a szóbeli nyilatkozattételt, akkor ugyanezt a jelen lévő ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni. Az OEVB sem felet, sem tanút nem idézhet az ülésre.

Az OEVB vagy az OEVI által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

Az OEVB a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

2. A tényállás megállapítását követi a döntéshozatal. Az OEVB az ügy érdemében határozatot, az eljárás során felmerült minden egyéb kérdésben jegyzőkönyvbe foglalt döntést hoz.

A határozatot – **meghozatala napján!** – írásba kell foglalni.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- az OEVB megnevezését, a határozat számát,
 - a kérelmező nevét és lakcímét vagy székhelyét,
 - a rendelkező részben az OEVB döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a benyújtásának feltételeiről való tájékoztatást,
 - az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a feljánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat és tényeket, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján az OEVB a határozatot hozta,
 - a döntéshozatal idejét, az OEVB elnökének aláírását és az OEVB bélyegzőlenyomatát.
3. Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság, illetve felhatalmazása alapján az OEVB elnöke a hibát kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére. Fontos megemlíteni, hogy a kijavítás lehetőségét a Ve. nemcsak az OEVB, hanem a bizottság felhatalmazása alapján annak elnöke részére is lehetővé teszi. A kijavítást közölni kell azzal, akivel a határozatot közölték, továbbá nyilvánosságra kell hozni.
 4. A határozat kiegészítésére a Ve. nem ad lehetőséget. Amennyiben a határozat valamely kérdésről nem rendelkezik, akkor jogorvoslati eljárás keretében van lehetőség az elmaradt döntés pótlására.

3.12. Az OEVB határozatának közlése és nyilvánossága

1. A határozatot az érintettel – amennyiben rövid utas elérhetősége rendelkezésre áll – **rövid úton**, valamint **minden esetben levél** útján is közölni kell.

A határozat rövid úton való közlése történhet:

- jelenlévők részére – az átvétel elismerése mellett – a határozat átadásával,
- telefaxon,
- elektronikus dokumentum formájában (e-mail) vagy
- kézbesítési megbízott részére a fenti módok egyikén.

A határozat rövid úton történő közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

A határozat rövid úton való közlésének és kézbesítésének tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot pedig az ügyiratban el kell helyezni.

A határozatot – ha személyes átadásra nem került sor – a meghozatalát követő munkanapon postai szolgáltató útján meg kell küldeni vagy más módon (pl. az OEVI munkatársa által) kézbesíteni kell az érintettnek.

Belföldre a határozatot hivatalos iratként kell kézbesíteni. A határozatot – a polgár eltérő rendelkezése hiányában – az érintett központi névjegyzékben szereplő értesítési címére, ennek hiányában lakcímére kell megküldeni. Fontos megjegyezni, hogy az elsődleges postázási cím a választópolgár által a beadványban ekként megjelölt cím, s ha a beadvány nem tartalmaz külön értesítési címet (a lakcím kötelező eleme a beadványnak), csak abban az esetben a központi névjegyzékben szereplő cím.

2. A választási bizottság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza. A határozatok nyilvánosságát az önkormányzat honlapján indokolt biztosítani. E tekintetben nem minősül személyes adatnak, azaz nem kell anonimizálni:
 - a jelölt nevét, valamint a jelöltként indulni szándékozó személy nevét már az ajánlói igénylésétől kezdve,
 - a közszereplők nevét,
 - a nem természetes személyek adatait.
3. A határozat másolatát kérésére, ingyenesen át kell adni az OEVB megbízott tagja részére.

3.13. Az OEVB határozatainak feltöltése a VÁKIR-ba

Az OEVI az OEVB valamennyi határozatát – legkésőbb a meghozatalát követő munkanapon – feltölti a VÁKIR-ba.

3.14. A választási bizottságok határozatainak jogereje

Az OEVB elsőfokú határozata jogerőssé válik, ha ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt.

4. A VÁLASZTÁSI IRODÁK

4.1. Választási irodák

A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választás technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

Az országgyűlési képviselők választásán a következő választási irodák működnek:

- KÜVI,
- HVI,
- OEVI,
- TVI/FVI,
- NVI.

4.2. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, az SZSZB mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a HVI tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízta meg, mely megbízás indoklás nélkül visszavonható.

A választási iroda tagjává közszolgálati tisztviselő, állami tisztviselő és közalkalmazott bízható meg, vagyis pl. közigazgatási szervnél munkavállalóként foglalkoztatott személy nem.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A választási irodának nem lehet tagja országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló, polgármester, alpolgármester, választási bizottság tagja, jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot haladéktalanul köteles bejelenteni az NVI elnökének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

A választási iroda tagjait a választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter által megállapított mértékű díjazás illeti meg.

4.3. A választási irodák feladatai

A választási irodák

- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat,
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- a választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 napon belül tesznek eleget,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat,
- az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges informatikai rendszert,

- technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

4.4. A választási irodák

4.4.1. A helyi választási iroda

A településeken HVI-k működnek. A HVI vezetője a jegyző.

Közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken a HVI feladatait közös HVI látja el. A közös HVI vezetője a közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a HVI tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a HVI további tagjait,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a HVI tagjaitól,
- kizáró ok felmerülése esetén felmenti a HVI tagját.

4.4.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda

Minden OEVK székhelyen – függetlenül attól, hogy a székhely település területe hány OEVK-hoz tartozik – egy OEVI működik.

Az OEVI vezetője:

- az OEVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- az illetékességi területén működő HVI vezetője részére a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat, továbbá
- közreműködik az illetékességi területén működő HVI-k szakmai tevékenységének irányításában.

Az SZSZB mellett az OEVI egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik. A Ve. 78. §-a szerinti **kijelölt szavazókör** szavazóhelyiségében – ha az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok száma indokolja – a jegyzőkönyvvezetők számát meg kell növelni, hogy a nagyobb létszámú, a választópolgárokat több munkaasztalnál fogadó SZSZB feladatellátását hatékonyan segíthessék.

4.4.3. A területi választási iroda

Minden megyében és a fővárosban TVI működik.

A TVI vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi önkormányzat főjegyzője.

A TVI vezetője:

- a TVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- kinevezi az OEVI és a HVI vezetőjét, amennyiben a települési jegyzői tisztség betöltetlen,
- kiveszi az esküt az OEVI és a HVI vezetőjétől,
- az OEVI és a HVI vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik a megyében/fővárosban működő választási irodák szakmai tevékenységének irányításában,
- a jogszabályból fakadó hivatali kötelezettségének eleget nem tevő, és ezzel a választások törvényes lebonyolítását veszélyeztető HVI, illetve OEVI vezetője helyett – az NVI elnökével egyetértésben – más választási irodát bíz meg a választási feladatok vagy azok egy részének ellátásával.

4.4.4. A Nemzeti Választási Iroda

Az NVI autonóm államigazgatási szerv, független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el.

Költségvetése az Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címet képez.

Az NVI elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

Az NVI elnöke:

- kinevezi a TVI vezetőjét, amennyiben a megyei/fővárosi önkormányzat jegyzői munkaköre betöltetlen,
- kiveszi az esküt a TVI vezetőjétől,
- megbízza a KÜVI vezetőjét és többi tagját,
- felmenti a választási irodák (HVI, OEVI, TVI, KÜVI) vezetőit kizárási ok felmerülése esetén, egyben kinevezi az iroda új vezetőjét,
- irányítja választási irodák szakmai tevékenységét, ennek keretében közvetlen utasítást adhat a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban valamennyi választási iroda vezetője részére,

- a választási feladatok végrehajtása körében utasítást adhat a választások lebonyolításában részt vevő egyéb szervek vezetői részére is,
- a feladatai nem vagy nem megfelelő módon történő végrehajtása esetén a választási iroda vezetőjét megillető díj mértékét csökkentheti, végső esetben annak kifizetésétől eltekinthet,
- az általános választásokat követően beszámol az Országgyűlésnek a választással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról.

4.4.5. A külképviseleti választási iroda

KÜVI működik a külképviseleteken.

A KÜVI a szavazatszámolás kivételével ellátja az SZSZB számára megállapított feladatokat.

4.5. A választási iroda adatainak rögzítése a VÁKIR-ban

A választási irodák és tagjainak adatait a **VÁKIR Választási szervek** menüjében kell rögzíteni, az iroda feladata gondoskodni a nyilvántartás naprakészen tartásáról.

5.1. A szavazókörök nyilvántartása

Új elem a választások informatikai támogatásában, hogy a szavazókörök nyilvántartását 2017 novemberétől a HVI-nek az **NVR-ben folyamatosan** aktualizálnia kell. Biztosítani kell, hogy minden cím be legyen körzetesítve, továbbá, hogy egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb ezerötyszáz, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár jusson.

A szavazókörök nyilvántartása három részből áll. Külön vezeti az NVI

- az országos választásokon (országgyűlési és EP-választás, országos népszavazás)
- a helyi választásokon (önkormányzati választás, helyi népszavazás, valamint ide tartozik a 2016. évi országos népszavazás is)
- a települési nemzetiségi önkormányzati választásokon (ez 2019-ben megszűnik)

alkalmazott szavazókörök nyilvántartását.

A különböző körzetállományok egymástól teljesen függetlenek, így ha a HVI az egyikben átvezet egy változást, az a másokban nem jelenik meg. Ezért ha a körzetállomány változása mind az országos, mind a helyi választások körzetállományát érinti (ez az esetek túlnyomó többsége), a HVI-nek **a változást mindkét állományon át kell vezetnie**.

A HVI a szavazóköröket úgy alakítsa, hogy az országos és a helyi választások körzetállományai egymással teljes mértékben megegyezzenek. Ha ez az egész országban teljesül, akkor lehetőség lesz a két körzetállomány összevonására.

A körzetkarbantartás térképes funkciói kizárólag az elektronikus anyakönyvi rendszer informatikai eszközrendszerén (CSAK3) érhetők el.

5.2. Az országgyűlési választások körzetállománya

5.2.1. A körzetállomány karbantartása a választás kitűzéséig

Ha a 2014. évi országgyűlési választás óta a HVI az önkormányzati választások, helyi népszavazások vagy a 2016. évi országos népszavazás miatt módosította a körzetállományt, a módosítás az országgyűlési választásokon alkalmazandó állományban **nem került átvezetésre**.

Ezért is nagyon fontos, hogy az országgyűlési választás kitűzését megelőzően, még a 2017. évben minden HVI **ellenőrizze az országos választások szavazóköri állományában**, hogy az helyes adatokat tartalmaz-e. A szükséges módosításokat át kell vezetni. A körzetesítési feladatok ütemezéséről és részletes feladatairól az NVI elnöke rendelkezik.

Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a Ve. 78. §-a szerinti **kijelölt szavazókör** alkalmas legyen az átjelentkezéssel szavazás miatti fokozott igénybevétel kezelésére. Olyan szavazókört kell kijelölni, amelynek szavazóhelyisége lehetővé teszi, hogy szükség esetén a megnövelt létszámú SZSZB – a névjegyzék felosztásával – több munkaszakalnál tudja fogadni a választópolgárokat (célszerű pl. iskolai tornatermet kijelölni erre a célra). A szavazókörök kialakítása során a kijelölt szavazókör méretét úgy célszerű meghatározni, hogy a lehető legkevesebb (akár 600-nál jóval kevesebb) helyi választópolgár tartozzon ide. **A választás kitűzését követően már nem lehet megváltoztatni a kijelölt szavazókört.**

Az OEVI vezetője gondoskodjon arról, hogy az **OEVB minél korábban jelölje ki** a külképviseleteken leadott szavazatok és az átjelentkezéssel leadott szavazatok **megszámolására illetékes SZSZB-t**, amely nem lehet azonos az átjelentkezéssel szavazók számára kijelölt szavazókör SZSZB-jével.

5.2.2. A körzetállomány módosítása a választás kitűzése után

A **választás kitűzését követően** a szavazás napjáig **nem lehet** szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanévet, házszámot és – ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma – helyrajzi számot megváltoztatni. **A választás kitűzését követően már nem lehet megváltoztatni a kijelölt szavazókört sem.**

A Ve. által nem tiltott változásokat azonban a KCR-ben a címnyilvántartás frissítése érdekében **továbbra is átvezetheti** a jegyző:

- Település
 - Új közterület felvitele
- Közterület
 - Új házszám (telek) felvitele

- Házsám (telek)
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással) → HRSZ módosítás csak abban az esetben, ha van házsám!
 - Új épület felvitele
- Épület
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással)
 - Lépcsőház hozzáadása
 - Szint hozzáadása
 - Lakás hozzáadása
- Lépcsőház
 - Új cím felvitele a lépcsőházhoz
 - Szint hozzáadása
 - Lakás hozzáadása
- Szint/emelet
 - Szint adatainak szerkesztése
 - Kiválás
 - Lakás hozzáadása
 - Szint törlése
- Lakás
 - Lakás adatainak szerkesztése
 - Cím adatainak szerkesztése (jóváhagyással)
 - Kiválás
 - Lakás törlése

A szavazás napjáig a fentiekén kívül **más címművelet nem hajtható végre.**

Amennyiben a szavazókör **szavazóhelyiségének címét** vagy egyéb adatát a választás kitűzését követően bármely okból meg kell változtatni, a változtatáshoz a HVI vezetőjének – a VÁKIR-on keresztül – engedélyt kell kérnie az NVI elnökétől. A módosuló adatokat az NVI javítja. Ha a szavazóhelyiség címe változik, a szavazás helyéről értesítő útján már tájékoztatott választópolgárok számára a HVI-nek – az NVR megfelelő funkciójának használatával – új értesítőt kell kiküldenie, és emellett a helyben szokásos módon is tájékoztatást kell adni a változásról.

A névjegyzék vezetésével kapcsolatos feladatokat a HVI az NVR-ben látja el, a kérelmeket az NVR Kérelemkezelés moduljában kell elbírálni.

6.1. A központi névjegyzék

A központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor, folyamatosan** kérheti a HVI-től, hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti valamely nemzetiséghez tartozik,
- fogyatékoságára tekintettel segítséget igényel annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát,
- a központi névjegyzékben szereplő személyes adatainak kiadását megtiltja,
- az Európai Unió más tagállamának állampolgára az előző két pontban foglaltakon kívül azt is kérheti, hogy az EP-választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzések **törlését** a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a HVI-től.

(Ha a polgárt a választójogának elvesztése vagy a magyarországi lakcímeinek megszűnése miatt törlik a központi névjegyzékből, és később – a választójogának visszanyerésekor vagy lakcím létesítésekor – ismét felvételre kerül, a központi névjegyzék a korábbi kérelem alapján bejegyzett adatokat nem tartalmazza, ilyen esetben új kérelem benyújtása szükséges.)

A kérelmek formanyomtatványát a 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. és 5. melléklete állapítja meg.

A választás kitűzésétől kezdve a kérelmet a **benyújtása napján el kell bírálni**. Ha a kérelmet munkanapon 16.00 óra után, vagy nem munkanapon nyújtották be, akkor a benyújtását követő munkanapon kell elbírálni.

6.1.1. A nemzetiségi regisztráció

Ha a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. mellékletében felsorolt valamely nemzetiséghez (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán) tartozik, kérheti, hogy a központi névjegyzéken kerüljön feltüntetésre

- a **nemzetiségének** a megnevezése, továbbá az, hogy
- az **országgyűlési választáson** is nemzetiségi választópolgárként kíván-e szavazni.

A kérelemben a konkrét nemzetiség megjelölése és az országgyűlési választásra is kiterjedő hatály mellett arról is nyilatkoznia kell a polgárnak, hogy az adott nemzetiséghez tartozik.

A kérelem alapján a központi névjegyzékbe tett bejegyzés szerint a választópolgár

- az adott nemzetiség önkormányzati választásán részt vehet, de az országgyűlési választáson nem nemzetiségi választópolgárként vesz részt, hanem a pártlistákra szavazhat (ha nem kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését), vagy
- részt vehet az adott nemzetiség önkormányzati választásán, továbbá az országgyűlési választáson is ugyanazon nemzetiség választópolgárként vesz részt, és – az egyéni választókerületi jelölt mellett, a pártlista helyett – az adott nemzetiség országos önkormányzata által állított listára szavaz (ha kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését).

A választópolgár **csak egy nemzetiség** tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként nyilvántartott polgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani.

Lehetősége van a polgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, valamint az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

6.1.2. A fogyatékosággal élő választópolgár által igényelt segítség

A fogyatékosággal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése alapelveként érvényesítése érdekében a Ve. a fogyatékosággal élő választópolgár részére lehetővé teszi, hogy a választójogának gyakorlásához szükséges speciális segítséget igényeljen.

A vak és gyengénlátó választópolgárok hatékony tájékoztatását szolgálja, hogy a szavazás helyét és idejét is tartalmazó **értesítőt** számukra – kérésükre – **Braille-írással** kell elkészíteni, a Braille-írással ellátott **szavazószablon** alkalmazása pedig lehetővé teszi, hogy önállóan, mások segítségével nélkül töltsék ki a szavazólapot.

A választójog gyakorlásával kapcsolatos tudnivalókat egyszerű, **könnyen érthető** megfogalmazásban tartalmazó **tájékoztató** szórólap az írott szöveget nehezen értelmező választópolgárok eligazodását segíti.

Addig, ameddig nem sikerül megvalósítani, hogy valamennyi szavazóhelyiség akadálymentesen elérhető legyen, a választópolgárnak szükséges előre jeleznie, ha **akadálymentes szavazóhelyiségben** kíván szavazni.

6.1.3. A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása

A választási iroda a Ve. 153. §-a alapján a jelölő szervezet, jelölt kérésére köteles átadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok név- és lakcímadatait annak érdekében, hogy a választási kampány keretében a választópolgárokat közvetlenül, névre szólóan megcímzett küldemények útján vagy személyesen felkereshessék.

A választópolgár viszont megtilthatja névjegyzéki adatai **kampánycélú** kiadását.

Az adatok kiadásának megtiltása csak a kampánycélú adatkiadásra terjed ki. Az országgyűlési képviselő-választáson és a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a nemzetiségi jelölő szervezetnek a lista-, illetve jelöltállítás érdekében a nemzetiségiként névjegyzékbe vett választópolgároktól ajánlást kell gyűjtenie. Az aláírások összegyűjtése csak abban az esetben lehetséges, ha a gyűjtők tudják, hogy kik regisztráltak a nemzetiség választópolgáraként a központi névjegyzékben, hiszen őket, és csak őket érdemes felkeresniük. Ezért a választási iroda az adott nemzetiség tagjaként regisztrált választópolgárok nevét és lakcímét átadja a jelölő szervezet számára. A személyes adatok ilyen célú kiadására a tiltás nem terjed ki.

6.1.4. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásának megtiltása

Az SZL-ben kezelt adatokra vonatkozó önrendelkezési jog gyakorlásának módját a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény állapítja meg. A Ve. lehetővé teszi, hogy a névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása mellett a polgár az SZL-ben nyilvántartott adatainak szolgáltatását tiltó nyilatkozatot is tegyen.

Ez a nyilatkozat csak annyiban függ össze a választási eljárással, hogy ugyanazon formanyomtatványon is benyújtható, mint a névjegyzékkel kapcsolatos kérelem. Az ilyen kérelem elbírálásának eredménye automatikusan átvezetésre kerül az SZL-ben.

6.1.5. Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele az EP választásra

Az Európai Unió más tagállamának Magyarországon élő állampolgára automatikusan kerül felvételre a központi névjegyzékbe, amikor lakóhelyet létesít Magyarországon, feltéve, hogy a magyar jog szerint nagykorú és a magyar bíróság nem zárta ki a választójogból. Az uniós választópolgár automatikus névjegyzékbe vétele azonban csak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására terjed ki.

Az Európai Parlament tagjainak választásán azok az uniós választópolgárok, akik nem az állampolgárságuk szerinti tagállamban élnek, szabadon dönthetnek arról, hogy az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük szerinti tagállamban kívánják gyakorolni a választójogukat. E választópolgárok a lakóhelyük szerinti tagállamban akkor szavazhatnak az EP-választáson, ha kérik az ottani névjegyzékbe való felvételüket.

A központi névjegyzékben szereplő uniós állampolgár kérheti, hogy a központi névjegyzékbe vétele az EP-választásra is terjedjen ki. Ebben az esetben a választópolgár az EP-választáson a magyarországi képviselők választásán szavazhat.

Az Európai Unió más tagállamának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatállyal központi névjegyzékben szereplő állampolgára bármikor kérheti, hogy a HVI törölje a központi névjegyzékből választójogosultságának az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedő hatályát. Így lehetővé válik az uniós választópolgár számára, hogy az állampolgársága szerinti tagállam Európai Parlamenti képviselőinek választásán gyakorolja aktív választójogát. A törlési kérelem alapján az európai uniós választópolgár továbbra is szerepel a központi névjegyzékben (a helyi önkormányzati választáson választójoggal rendelkezik), de a névjegyzékbe vétele már nem terjed ki az Európai Parlament tagjainak választására, így az európai parlamenti választás szavazóköri névjegyzékébe már nem kerül be.

6.2. A választójoggal nem rendelkező polgárok jegyzéke NESZA

6.2.1. A NESZA adattartalma

A NESZA azoknak a polgároknak az adatait tartalmazza, akiknek egyedi bírói döntés értelmében nincs, vagy korlátozott a választójoga.

Sem aktív, sem passzív választójoggal nem rendelkezik az, akit a bíróság gondnoksági perben a választójogból kizárt vagy büntető ügyben hozott ítéletében a közügyektől eltiltott.

Szavazhat, de nem lehet jelölt az, aki szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyektől) vagy intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

6.2.2. A NESZA adatainak felhasználása

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásának adatait kizárólag a választási eljárásban, a választási szervek vagy – jogorvoslati eljárásban – a bíróságok kezelhetik. Az adatkezelés kizárólagos célja annak megállapítása lehet, hogy valaki rendelkezik-e választójoggal.

6.2.3. A NESZA nyilvánossága

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása az abban szereplő polgárok különleges adatait tartalmazza. Ezért a nyilvántartás nem nyilvános, abba csak az érintett személy a saját adatai tekintetében, továbbá a választási szervek és a bíróság tekinthetnek be. A betekintésről az NVI nyilvántartást vezet.

Bármely nagykorú polgár kérheti az NVI-től annak igazolását, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában, azaz vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

A NESZA állomány az OEVI-k és a HVI-k számára nem elérhető.

6.3. A szavazóköri névjegyzék

6.3.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása

A választás **kitűzését követően** a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti az elektronikus szavazóköri névjegyzéket, amelyben a választáson **szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz a választás kitűzését követő naptól szerepelnek a szavazóköri névjegyzékben azok a kiskorú polgárok is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak.

Egy választópolgár **csak egy** szavazóköri névjegyzékben szerepelhet.

Az elektronikus szavazóköri névjegyzéket az NVI a szavazás napját követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon **megsemmisíti**.

6.3.2. Az értesítő

Az értesítő tartalma

A választás kitűzéséről, valamint a szavazás napjáról és helyéről értesítővel kell tájékoztatni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárokat.

Az értesítő tartalmazza a választópolgár nevét, születési nevét, születési idejét és a lakcímét.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat is tartalmazza.

Az értesítő megküldése

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napon** a szavazóköri névjegyzékben szerepelnek, az NVI küldi meg az értesítőt, úgy, hogy a szavazást megelőző negyvennyolcadik napig megérkezzen a választópolgárhoz.

Azt, aki a szavazás napját megelőző **ötvennyolcadik napot követően** kerül felvételre a település valamely szavazókörének névjegyzékébe, a felvételekor – ha jelen van, az értesítő átadásával, egyébként megküldésével – a **HVI** tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről.

Az értesítőt fő szabály szerint az a HVI küldi meg (vagy adja át) a választópolgárnak, amelynek szavazóköri névjegyzékébe a választópolgár felvételre kerül. Ez alól három kivétel van.

- Ha a HVI átjelentkezésre irányuló kérelmet bírál el: ebben az esetben az átjelentkezési kérelmet elbíráló HVI küldi meg vagy adja át az értesítőt.
- Ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint Braille-írással készült értesítő megküldését kérte; ebben az esetben az NVI küldi meg számára a speciális értesítőt.
- Ha az SZSZB/HVB megbízott tagját vagy a jegyzőkönyvvezetőt a lakcíme szerinti HVI egy másik település névjegyzékébe teszi át (6.3.3. d) pont), a lakcím szerinti HVI küldi meg számára az értesítőt.

Az a választópolgár, aki – annak ellenére, hogy szerepel a szavazóköri névjegyzékben – nem kapja meg az értesítőt, vagy azt elveszíti, a HVI-től új értesítőt igényelhet.

6.3.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése

A szavazóköri névjegyzék továbbvezetésére részben automatikusan, részben hivatalból vagy kérelmek alapján kerül sor.

A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az **NVR** a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzéken.

A szavazóköri névjegyzék módosítása hivatalból

Azt a választópolgárt, aki a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemben kérte, hogy **akadálymentes szavazóhelyiségben** szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a HVI egy másik, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. (NVR Országgyűlési választás-Szavazóköri névjegyzék modul-Névjegyzék kezelés-Körzetesítés/Akadálymentes szk. besorolás) A Ve. 166. § szerint „minden településen minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell”, továbbá a települési szintű lakóhellyel rendelkezők számára kijelölt szavazóhelyiségnek is akadálymentesnek kell lennie.

Előfordulhat, hogy az akadálymentes szavazóhelyiséget igénylő, és emiatt a lakcímétől eltérő szavazókör névjegyzékébe áttett választópolgár mozgórnát igényel. Ilyenkor – ha a kérelem a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig beérkezett – a HVI a választópolgárt visszateszi az eredeti szavazókörébe, és felveszi a mozgórnát igénylő választópolgárok jegyzékébe.

A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre

a) Mozgórna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** (ideértve a házi vagy reintegrációs őrizetben lévő személyeket is) miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgórnát kérhet. Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgórna igénylésére.

A mozgórnát a választópolgár kérheti

- a lakcímére, vagy a lakcíme szerinti szavazókörben lévő bármely címre,
- ha átjelentkezéssel szavaz, akkor a település területén található bármely címre.

A választópolgár – a szavazást megelőző második napon 16 óráig – kérheti, hogy a korábbi kérelmében megjelölt cím helyett másik címre kapjon mozgórnát, vagy azt, hogy a korábban igényelt mozgórna helyett mégis a szavazóhelyiségben szavazhasson.

b) Átjelentkezés

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. Tipikus esetben ez azt jelenti, hogy egy másik településen tartózkodó választópolgárnak nem kell hazautaznia a választójoga gyakorlásának érdekében.

Emellett annak lehetőségét is biztosítja az átjelentkezés, hogy egy mozgásában gátolt választópolgár akkor is szavazhasson, ha nem otthon, hanem például kórházban, börtönben tartózkodik, amely akár ugyanazon településen, de a lakcímétől eltérő szavazókör területén fekszik. Ebben az esetben a lakcíme szerinti szavazókör SZSZB-jétől nem kérhet mozgórnát, hiszen azt az SZSZB csak a szavazókör területén belül viheti ki. Ha azonban a választópolgár átjelentkezési kérelmet nyújt be ugyanazon településre, ahol lakik, átkerül a település e célra kijelölt szavazókörének szavazóköri névjegyzékébe, és a kijelölt szavazókör SZSZB-jétől már kérheti, hogy mozgórnával keresse fel, bárhol is tartózkodik a településen. A Ve. ugyanakkor a településen belüli átjelentkezést generálisan is lehetővé teszi, az nem kötött a mozgórna iránti kérelemhez.

A HVI – a választópolgár szavazást megelőző második napon 16 óráig benyújtott kérelme alapján – a választópolgárt **felveszi** azon településnek (budapesti kerületnek) a települési szintű lakóhellyel rendelkező választópolgárok számára **kijelölt szavazókörének névjegyzékébe**, ahol a választópolgár szavazni kíván (ezzel egyidejűleg törlésre kerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből). Az egy szavazókörös településen értelemszerűen nincs kijelölt szavazókör, ott az egyetlen szavazókör névjegyzékébe kell felvenni az átjelentkező választópolgárt.

A választópolgár – a szavazást megelőző második napon 16 óráig – kérheti, hogy a korábbi kérelmében megjelölt település helyett másik településen szavazhasson, vagy azt, hogy vegyék vissza a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

Átjelentkezéssel a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

c) A külképviseleti névjegyzék

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A szavazás feltétele, hogy kérelme alapján a választópolgárt a HVI felvegye a külképviseleti névjegyzékbe.

A HVI – a választópolgár szavazást megelőző nyolcadik napon 16 óráig benyújtott kérelme alapján – a választópolgárt felveszi azon külképviselet névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván, egyidejűleg feltünteti a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékén, hogy a választópolgár a külképviseleti névjegyzékben szerepel. A szavazóköri névjegyzék kinyomtatott példányán a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok nem jelennek meg, így biztosítható, hogy egy választópolgár ne szavazhasson a külképviseleten és a lakóhelye szerinti szavazókörben is.

A választópolgár – a szavazást megelőző nyolcadik napon 16 óráig – módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni, vagy kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből, így visszakerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékébe.

A külképviseleten a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján szavazhat.

d) SZSZB-tag, jegyzőkönyvvezető áttétele

Az SZSZB tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető a szavazást megelőző 2. napig kérheti, hogy a HVI tegye át annak a szavazókörnek a névjegyzékébe, amely SZSZB-jének munkájában a szavazás napján részt vesz. Ilyen típusú áttételre csak OEVK-n belül kerülhet sor.

Az SZSZB tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető nem módosíthatja kérelmét, annak csak visszavonására van lehetőség, így ha feladatainak ellátása miatt az eredetileg kérttől eltérő szavazókörbe kell az áttételt kérnie, előtte az eredeti kérelem törlésére van szükség.

Ha az SZSZB megbízott tagja vagy a jegyzőkönyvvezető a lakcímétől eltérő településen látja el szavazás napi feladatait, akkor a lakcíme szerinti HVI – a szavazóköri névjegyzék lezárásáig – teheti át a másik település megfelelő szavazókörének névjegyzékébe. A HVI az áttétel előtt ellenőrzi, hogy a jegyzőkönyvvezető valóban abba a szavazókörbe van-e beosztva, ahova az áttételt kéri (**VÁKIR Választási szerverek menü**). Ez az áttétel nem minősül átjelentkezésnek. Az áttételről az érintett HVI-t a VÁKIR-on keresztül tájékoztatni kell.

Abban az esetben, ha a TVI vezetője a szavazás napján az SZSZB-t más település póttagjával egészíti ki (Ve. 171. § (1) bek.), a póttag áttételére már nincs lehetőség.

6.4. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmek

6.4.1. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem benyújtása

A kérelem benyújtásának ideje

- a) A **központi** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció) **bármikor** be lehet nyújtani.

A **nemzetiségi regisztráció** (illetve hatályának kiterjesztése az országgyűlési választásra) azonban csak akkor kerül átvezetésre az országgyűlési választás szavazóköri névjegyzékén, ha legkésőbb a szavazást megelőző 16. napon 16 óráig beérkezik a kérelem az illetékes HVI-hez. Az e határidőt követően beérkezett kérelmeket is haladéktalanul fel kell dolgozni, de az ekkor benyújtott kérelem alapján már csak a következő, 2022-es országgyűlési választáson szavazhatnak a választópolgárok a nemzetiségi listára.

A **nemzetiségi regisztráció törlése** (vagy az országgyűlési választásra kiterjedő hatályának törlése) abban az esetben érvényesül a szavazóköri névjegyzéken (azaz akkor szavazhat a pártlistára), ha a kérelmet a szavazást megelőző második napon 16 óráig benyújtja a választópolgár.

- b) A **szavazóköri** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (mozgórna igénylése, átjelentkezés, külképviseleti szavazás) a **választás kitűzését követően** lehet benyújtani, hiszen ezt megelőzően még nincs szavazóköri névjegyzék.

A **mozgórna** iránti kérelmet a **szavazás napján 15.00 óráig** lehet benyújtani:

- a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig a HVI-hez (amelynek szavazóköri névjegyzékében a választópolgár szerepel) vagy
- azt követően, legkésőbb a szavazás napján 15.00 óráig az SZSZB-hez.

Az **átjelentkezés** iránti kérelmet a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig lehet benyújtani.

A **külképviseleti névjegyzékbe vétel** iránti kérelmet a szavazást megelőző nyolcadik napon 16.00 óráig lehet benyújtani.

A kérelem benyújtásának módja és helye

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet a választópolgár benyújthatja

- személyesen
- levélben
- a választások hivatalos honlapján.

A kérelmet maga a választópolgár **személyesen** akár a **lakóhelye**, akár a **bejelentett tartózkodási helye** szerint illetékes HVI-hez benyújthatja (így a bejelentett lakóhelyétől távol élő választópolgárnak nem kell hazautaznia a kérelem benyújtása céljából).

Levélben a kérelem **csak** a választópolgár **lakóhelye** szerint illetékes HVI-hez nyújtható be (akinek nincs lakóhelye, az a bejelentett tartózkodási helye szerint illetékes HVI-hez nyújthatja be a kérelmet). A levél kézbesítése történhet **postai úton**, de a választópolgár bármilyen más módon is eljuttathatja a kérelmet az illetékes HVI-hez: **futárral, rokona, ismerőse útján** stb. Ez utóbbi esetben csak akkor tekinthető

szabályosan benyújtottnak a kérelem, ha az **borítékba** van zárva (azaz levélnek minősíthető). Ha egy személy több választópolgár kérelmét kívánja leadni a HVI-ben, indokolt személyazonosságát ellenőrizni és adatait feltüntetni a kérelmeken, egyrészt azért, hogy ha más módon nem elérhető a választópolgárok, a megbízottjukon keresztül fel lehessen venni velük a kapcsolatot, másrészt mert a választópolgárok adataival való visszaélés esetén (egy esetleges büntetőeljárás során) így biztosítható a körülmények feltárása.

A választások hivatalos **honlapján** benyújtott kérelmet az informatikai rendszer továbbítja az illetékes HVI-hez.

A **mozgórna** iránti igény benyújtása tekintetében két eltérés van a fenti szabálytól:

- meghatalmazott útján is be lehet nyújtani (ebben az esetben a kérelmet a meghatalmazott írja alá, és ahhoz a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű okiratba foglalt meghatalmazást is csatolni kell)
- ahhoz a HVI-hez kell benyújtani, amelynek szavazóköri névjegyzékén a választópolgár szerepel. Így ha a választópolgár átjelentkezéssel szavaz, akkor a szavazás helye szerinti település HVI-jéhez nyújthatja be a kérelmet. Annak, aki a szavazást megelőző második nap 16 órát követően kér mozgórnat, a kérelmet ahhoz az SZSZB-hez kell eljuttatnia, amelynek névjegyzékén szerepel. Ha a kérelmet a szavazást megelőző második nap 16 órát követően a választások hivatalos honlapján nyújtják be, a kérelem SZSZB-hez történő továbbításáról a HVI-nek kell gondoskodni.

Ha a választópolgár egy korábbi, névjegyzékkel kapcsolatos kérelmét **módosító kérelmet** nyújt be (pl. átjelentkezés helyének módosítása), de a HVI azt állapítja meg, hogy nem volt korábban olyan kérelme, amelyet módosítani lehetne (pl. még nem jelentkezett át), akkor a kérelmet a választópolgár akarata szerint kell elbírálni, azaz úgy kell tekinteni, hogy most nyújtja be az eredeti kérelmet.

A fenti rendelkezések arra a hajléktalanra is vonatkoznak, aki **települési szinten** jelentette be lakóhelyét. Azok a Magyarországon élő hajléktalan választópolgárok azonban, akik **nem rendelkeznek települési szintű** bejelentett lakóhellyel sem, a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet **bármely HVI-hez** benyújthatják (ők szavazóköri névjegyzéken nem szerepelnek, így szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem nyújthatnak be).

6.4.2. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem adattartalma

Kötelező adattartalom

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek tartalmaznia kell azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a HVI meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**
- a választópolgár **születési neve**
- a választópolgár **születési helye**
- a választópolgár **anyja neve**
- a választópolgár **személyi azonosítója**.

A fentiekén kívül

- a **nemzetiségi** névjegyzékbe vételi kérelemnek **tartalmaznia kell a nemzetiség megnevezését**, valamint a választópolgár nyilatkozatát, amelyben nemzetiséghez tartozását **megvallja**. A választópolgár kérheti még, hogy az **országgyűlési választásra is** kiterjedjen a nemzetiségi regisztrációjának a hatálya
- a **fogyatékossgal** élő választópolgár a segítség iránti igényben megjelöli, hogy milyen **segítséget** kér
- az **uniós** választópolgár EP választásra szóló regisztrációjának tartalmaznia kell
 - a) a választópolgár **nyilatkozatát**, hogy szavazati jogát az EP-választáson csak Magyarországon gyakorolja,
 - b) annak a **településnek vagy választókerületnek** a megjelölését, amelynek névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették – ha az európai uniós választópolgár az állampolgársága szerinti tagállamban még sohasem szerepelt a névjegyzékben (például még választójogosultságának megszerzése előtt elhagyta az országot), ilyen adatot nem kell megadnia a kérelemben. Tekintettel arra, hogy a kérelmet elbíráló HVI nem tudja ellenőrizni, hogy az európai uniós választópolgár szerepelt-e valaha hazája névjegyzékében, ezen adat hiánya miatt nem lehet a kérelmet elutasítani,
- a **mozgórna** igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgórna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik
- az **átjelentkezés** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak a településnek (fővárosi kerületnek) a megnevezését, ahol szavazni kíván

- a **külképviseleti névjegyzékbe vétel** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak az országnak a megnevezését, ahol szavazni kíván – olyan ország esetében, ahol több külképviselet is működik, a várost is meg kell jelölni a kérelemben.

Fakultatív adattartalom

A HVI a kérelem tárgyában hozott döntéséről értesítést küld a kérelmező számára. Az **értesítési cím** megadása esetén a HVI nemcsak a kérelmező lakcímére, hanem az általa megadott értesítési címre (e-mail, telefax, postai cím) is értesítést küld a kérelem elbírálásának eredményéről.

6.4.3. A névjegyzékkel kapcsolatos kérelem elbírálása

A kérelmező azonosítása

A kérelem **személyes** benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező iratai alapján ellenőrzi a kérelmező személyazonosságát, és a kérelemben feltüntetett adatokat összeveti a központi névjegyzék adataival (a névjegyzékbe vételét kérő hajléktalan esetén az SZL-lel). Ha eltérést tapasztal, lehetőség van a kérelem adatainak javítására, kiegészítésére.

A **nem személyesen** benyújtott kérelem esetén alapvető fontosságú, hogy a HVI meggyőződjön arról, hogy a kérelmet valóban az nyújtotta be, akire vonatkozóan a központi névjegyzékben adatváltozást kezdeményeznek.

A Ve. e tekintetben eltérő szabályokat állapít meg a különböző kérelmekre:

Az **átjelentkezés**, a **külképviseleti névjegyzékbe vétel** és a **mozgóurna** iránti kérelemnek, valamint az uniós választópolgár **EP-regisztrációjának** csak akkor adhat helyt a HVI, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai **pontosan megegyeznek** a nyilvántartásban szereplő adatokkal. Egyetlen betű eltérés is a kérelem elutasítását vonja maga után. (Ez nem vonatkozik a születési helyre, amelynél nem a betűhelyes leírás a követelmény, hanem a tartalmi egyezőség, így pl. Bácsalmás helyett a Báscalmás, Bécs helyett Wien megjelölést is el kell fogadni. Nem elutasítási ok az sem, ha a születési hely nem tartalmazza a városi kerületet. Ugyancsak el kell fogadni, ha a kérelem nem tartalmazza a választópolgár nevének „dr.” részét.)

A **nemzetiségi regisztráció**, a **fogyatékos** segítése és az **adatletiltás** esetén azonban **bizonyos eltérések megengedhetők**, azok nem jelentenek elutasítási okot:

- ékezeteltérés bármelyik adatban (pl. Sándor helyett Sandor)
- írásmódbeli eltérés (pl. Betti helyett Betty)
- a születési hely idegen írásmódú megjelölése (pl. Bécs helyett Wien)
- több utónév közül az egyik elhagyása (pl. András Pál helyett András)
- név más nyelven történő megadása (pl. Erzsébet helyett Elisabeth)

A kérelem elbírálásának határideje

A **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció) a választás kitűzését megelőző időszakban a beérkezésétől számított **öt napon belül** kell elbírálni.

A választás kitűzését követő időszakban minden **névjegyzékkel kapcsolatos**, 16 óráig beérkező **kérelmet a beérkezése napján**, legkésőbb 24.00 óráig kell elbírálni. **Pénteken is!**

A **16 órát követően**, illetőleg a **nem munkanapon** beérkező kérelmet a **következő munkanapon** kell elbírálni (a szavazást megelőző második napon benyújtott kérelmek elbírálását a névjegyzék lezárásáig, azaz haladéktalanul el kell végezni).

Fontos, hogy a HVI vezetője még a jogszabályi határidők lejártát megelőzően egyeztessen azokkal az intézményekkel (pl. kórház, idősok otthona), ahonnan jelentős számú kérelem (pl. átjelentkezés, mozgóurna) várható, hogy azok benyújtását lehetőleg ne a határidő utolsó napjára időzítsék.

A külképviseleti kérelem legkésőbb a szavazást **megelőző 8. napon, szombaton** nyújtható be. A kérelmek fogadása és elbírálása érdekében a HVI-nek ezen a napon **ügyeletet kell tartania**.

Ha a kérelmező a névjegyzékkel kapcsolatos, levélben benyújtott kérelmet nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez juttatja el, és emiatt a HVI a kérelmet átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez, a kérelem beérkezése napjának azt a napot kell tekinteni, **amikor az áttett kérelem az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez beérkezik**.

A HVI döntése

A HVI a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet az **NVR-ben bírálja el** és az NVR-ből kinyomtatott döntést hoz, amely aláírás és bélyegzőlenyomat nélkül érvényes.

Az **átjelentkezési** kérelemnek vagy az átjelentkezés módosításának/visszavonásának, továbbá a **külképviseleti** névjegyzékbe vételnek/módosításnak/visszavonásnak helyt adó döntés esetén a HVI **értesítőt** küld a választópolgárnak.

Az **SZSZB** a mozgóurna iránti kérelem elutasításáról **határozattal** dönt.

A kérelmező értesítése

A HVI döntéséről (legyen az elutasító vagy a kérelemnek helyt adó) értesíteni kell a kérelmezőt.

Ha a kérelmező jelen van, a HVI a határozatot vagy az írásba foglalt egyéb döntést/értesítőt **átadja** részére.

A kérelmező számára – ha nincs jelen – a döntést az alábbi módon kell megküldeni:

- a **lakcímére** minden esetben meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben megadja email címét vagy telefax számát, a döntést a megadott **e-mail** címre vagy **telefax** számra is meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben egy **postacímet** adott meg értesítési címként, a döntést a megadott postacímre is meg kell küldeni.

A döntést **legkésőbb a meghozatalát követő munkanapon**, magyarországi címre **tértivevényes** küldeményként, külföldi címre sima levélként kell postázni, vagy azt a HVI munkatársa is kézbesítheti.

A szavazás hetében a HVI az illetékességi területén lakcímmel rendelkező választópolgár részére az átjelentkezéssel és a mozgóurna igényléssel, valamint a nemzetiségi regisztráció visszavonásával kapcsolatos, a kérelemnek helyt adó döntést – az elbírálás napján vagy az azt követő napon, de legkésőbb a szavazást megelőző pénteken – a **saját munkatársai közreműködésével** kézbesíti.

A kérelem áttétele az illetékes HVI-hez

Ha a kérelmet a választópolgár **személyesen**, de nem a jogszabály szerint illetékes HVI-hez próbálja benyújtani, annak átvételét a HVI-nek meg kell tagadnia.

Ha a kérelmet a választópolgár **levélben** nyújtja be, akkor – annak érdekében, hogy a választópolgár kérelme határidőben feldolgozható legyen – a kérelmet át kell tenni az elbírálásra illetékes HVI-hez. Amennyiben a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos (mozgóurna, átjelentkezés, külképviseleti szavazás) kérelmet a HVI átvette, és a rendszerben rögzítette, a rendszer jelzi az ügyintéző számára, hogy illetékesség hiányában a kérelmet az adott HVI nem bírálhatja el.

Az NVR a kérelmező névjegyzéki adatai alapján megnevezi az ügyintéző számára az elbírálásra illetékes HVI-t, és lehetőséget biztosít a kérelem áttételére.

Az áttétel esetén a kérelemkezelés folyamata az átvevő HVI-nél lezárul. Áttétel esetében a kérelmet be kell szkennelni, és a VÁKIR-ban soron kívül meg kell küldeni az elbírálására illetékes HVI-nek (a kérelem eredeti példányát nem kell megküldeni, hanem irattározni kell).

Áttétel esetén az illetékes HVI munkakosarában (kereső képernyő találati listája) meg fog jelenni az áttett kérelem, és elvégezheti a kérelem elbírálását. Az illetékes HVI munkáját a rendszer úgy segíti, hogy az elbírálás során, a gépi ellenőrzéskor figyelmeztető üzenetet küld a felhasználónak, hogy a kérelem ügyáttétellel került hozzá.

Az illetékes HVI mindenképpen várja meg, amíg megérkezik a kérelem szkennelt másolata, ugyanis a kötelező formai ellenőrzéseket addig nem tudja elvégezni! Az áttett kérelem elbírálásakor az NVR kéri annak megerősítését, hogy az illetékes HVI megkapta az eredeti kérelem szkennelt másolatát. Az elbírálás mindaddig nem megy tovább, amíg az ügyintéző „Igen”-nel nem nyilatkozik.

A döntés kijavítása

Ha a HVI azt észleli, hogy a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően bírálta el, lehetőség van a döntés kijavítására. Ezt a következő lépésekben lehet megtenni:

1. a döntés visszavonása: a HVI – a döntést megelőző állapot visszaállítása érdekében – **ellenkező tartalommal** hivatalból rögzít egy kérelmet az NVR-ben, megjelölve a kérelemben, hogy hivatalbóli javításról van szó [ha a visszavonandó döntésen már egy újabb döntés is alapul (pl. az átjelentkezési kérelemnek tévesen adott helyt a HVI, és ezt követően még mozgóurnát is igényelt a választópolgár), akkor **fordított sorrendben** kell az ellenkező tartalmú kérelmeket rögzíteni],
2. a választópolgár eredeti kérelmének ismételt rögzítése,
3. új döntés meghozatala, és az új döntés megküldése a választópolgárnak.

A döntés kijavításához a HVI vegye igénybe az informatikai módszertani támogatást nyújtó kollégák segítségét a VÁKIR HelpDesk menüpontjában megadott, NVR Módszertani támogatást nyújtó elérhetőségeken.

Több választás egy napon

Ha az országgyűlési képviselők általános választásával **azonos napon** időközi helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati választást, illetve helyi népszavazást is tartanak, a **mozgóurna** iránti kérelmet úgy kell tekinteni, hogy az **valamennyi választásra** vonatkozik. A beérkezett kérelmet ezért mindkét választáshoz rögzíteni kell az NVR-ben, és el kell bírálni.

6.5. A szavazóköri névjegyzék lezárása és kinyomtatása

6.5.1. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása

Az átjelentkezés és a mozgóurna iránti kérelem, illetve azok módosítása vagy visszavonása a szavazást megelőző második napon 16 óráig nyújtható be. Az ekkor benyújtott kérelmeket a **HVI haladéktalanul elbírálja**, a változások átvezetése megtörténik a névjegyzékeken. Ezt követően az NVR-ben történő rögzítéssel (Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék zárás menüpont) közli az NVI-vel, hogy befejezte a változások átvezetését.

Fontos! A beérkezett kérelmeket a HVI folyamatosan bírálja el, ne hagyja az utolsó pillanatra, mert a névjegyzékek zárása csak akkor történhet meg, ha valamennyi HVI végzett a kérelmek feldolgozásával! **Akár egyetlen HVI késedelme is azt eredményezi, hogy az ország összes HVI-jének rá kell várnia.**

A kérelmek feldolgozását követően az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat az NVI átvezeti a központi névjegyzéken és a szavazóköri névjegyzéken is. Az ezt követő változások már nem jelennek meg a szavazóköri névjegyzékben. (Aki tehát a szavazást megelőző második napon 16 órát megelőzően jelenti be az új lakcímét – úgy, hogy a változás 16 óráig rögzítésre kerül az SZL-ben –, az már az új lakóhelyén szavazhat.

E változások átvezetését követően az **NVI** a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **zárolja**, ezt követően választópolgárt azokba felvenni és azokból törölni már nem lehet – kivéve, ha az SZSZB a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe átteszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat.

6.5.2. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása

A zárást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja** (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Választási névjegyzék nyomtatás menüpont*). A nyomtatási feladatok elvégzését az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék nyomtatás visszaigazolás menüpont*).

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét aláírásával és bélyegzőlenyomattal **hitelesíti**. A hitelesítés megtörténtét ugyancsak az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék hitelesítés visszaigazolás menüpont*).

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken már nem szerepelnek azok, akiket a HVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, vagy a külképviseleti névjegyzékbe.

Azt a szavazóköri névjegyzéken szereplő választópolgárt, aki a szavazást megelőző második napon 16 órát követően vagy a szavazás napján az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását.

Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

6.6. A névjegyzék nyilvánossága

6.6.1. A központi névjegyzék nyilvánossága

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinhet, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben**, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az NVI-ben gyakorolhatja. A választópolgárnak nincs lehetősége a többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre.

6.6.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága

A választás törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvételre jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki korlátozott a mozgásában.

A szavazóköri névjegyzéket a HVI csak a szavazást közvetlenül megelőző napokban nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az NVR-ben, monitoron történik.

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljes körűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat, és azokról **másolatot** kérjen.

7.1. Jelölő szervezet

7.1.1. A jelölő szervezet

Az országgyűlési választáson **jelölő szervezet csak párt és országos nemzetiségi önkormányzat lehet.**

A jelölő szervezet nyilvántartásba vételéről az NVB dönt. A jelölő szervezeti státusz elnyerésének feltétele, hogy az NVB határozata a nyilvántartásba vételről **jogerőssé** váljon: ettől az időponttól kezdődően van lehetőség jelölő szervezetként részt venni a választási eljárásban. Ezzel összhangban foglalt állást az NVB 12/2016. számú határozatában is.

A jogerős nyilvántartásba vételét követően a jelölő szervezet

- jelöltet, listát állíthat
- az OEVI-től ajánlóívet igényelhet, ajánlást gyűjthet (Ve. 120-129. §)
- jelöltjének jogerős nyilvántartásba vételét követően az SZSZB/HVB-be és az OEVB-be megbízott tagot delegálhat (Ve. 27-32. §)
- választási kampányt folytathat (Ve. 139-155. §)
- jogorvoslással élhet (Ve. 208-242. §).

7.1.2. A párt képviselete

Az **NVR** tartalmazza

- a párt bírósági bejegyzés szerinti **képviselőjének** (képviselőinek);
- a képviseletre jogosult egyéb **meghatalmazottak**

adatait.

A képviselők, meghatalmazottak megtalálhatók a Választás előkészítés modul Karbantartás menüjében a „P1 – Jelölő szervezet bejelentése” menüpontban, a szervezet adatainak lekérdezése után megjelenő képernyőn az „A jelölő szervezet nyilatkozattételre jogosult – törvényes vagy meghatalmazott – képviselőjének adatai”, valamint az „A jelölő szervezet képviseletére jogosult neve” rovatokban, továbbá a „Meghatalm.” gomb megnyomása után megjelenő ablakban. A meghatalmazottak esetén a képviseleti jog esetleges területi (országos szintű, egy vagy több megyére, illetve egy vagy több OEVK-ra kiterjedő) vagy tartalmi (jelölt vagy lista bejelentésére, és választási bizottságokba megbízott tag delegálására jogosult) korlátozását is tartalmazza az NVR, erre minden esetben tekintettel kell lenni.

A párt nevében tehát az járhat el, aki

- a párt **NVR-ben rögzített** törvényes képviselője vagy meghatalmazottja – ebben az esetben további meghatalmazás nem kérhető,
- az NVR-ben rögzített képviselőtől vagy meghatalmazottól származó, írásbeli **meghatalmazással** rendelkezik (tehát a meghatalmazás továbbadható – a Ptk. és a Pp. szabályainak megfelelő – teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással),

A párt képviselője aláírásának hitelességét az OEVI nem ellenőrzi, további okiratok (aláírási címpéldány stb.) becsatolását nem kérheti.

7.2. Egyéni jelölt

Magyarország Alaptörvénye XXIII. cikk (1) bekezdése értelmében minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, választásán választó és választható legyen, míg a (6) bekezdés alapján nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése, vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.

Nem lehet jelölt az, aki:

- belátási képességének korlátozottsága miatt a választójogból kizárt,
- közügyektől eltiltott,
- büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti,
- szabadságvesztés büntetését tölti.

Az a választópolgár is indulhat jelöltként az országgyűlési választáson, aki magyarországi lakcímmel nem rendelkezik, de regisztráció alapján szerepel a központi névjegyzékben.

Az OEVK-ban egyéni képviselőjelölt **párt jelöltjeként** vagy **független** jelöltként indulhat. Országos nemzetiségi önkormányzat egyéni jelöltet nem állíthat.

Két vagy több párt közös jelöltet állíthat.

Egy személy **csak egy OEVK-ban fogadhat el jelölést**. Ebből az is következik, hogy – mivel a jelölés elfogadása az A1-es nyomtatványon, az ajánlóív igénylésekor történik – egy személy csak egy OEVK-ban kaphat ajánlóívet. Másik OEVK-ban csak azt követően kaphat ajánlóívet, hogy az első OEVK-ban

- az átvett ajánlóíveket leadja és
- nyilatkozik, hogy nem kíván jelöltként indulni, vagy az OEVB elutasítja a nyilvántartásba vételét.

A jelölt a jelöltséghez kapcsolódó jognyilatkozatokat kizárólag személyesen teheti meg (pl. jelölés elfogadása, lemondás), egyébként azonban meghatalmazott is eljárhat a nevében.

7.2.1. Az ajánlóív igénylése

Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet.

Az ajánlóívet a választás kítűzését követően lehet igényelni az OEVI-től. Ajánlóívet igényelhet

- a **független** jelöltként indulni kívánó **választópolgár**,
- a **jogerősen nyilvántartásba vett jelölt szervezet** törvényes vagy meghatalmazott **képviselője**. Maga a párt jelöltje is csak akkor igényelheti az ajánlóív kiadását, ha az NVR-ben a jelölt szervezet nevében jelölt, lista bejelentésére jogosult személyként rögzítve van, vagy ha képviseleti jogosultságát egyéb módon igazolja.

Az ajánlóív igénylése az **A1-es** nyomtatványon történik. A nyomtatványt

- a jelöltként indulni kívánó személynek **saját kezűleg kell aláírnia**, helyette meghatalmazott nem írhat alá,
- ha a jelölt párt jelöltjeként indul, a **párt képviselőjére jogosult** személynek is aláírásával kell ellátnia.

Az A1-es nyomtatványt bárki leadhatja az OEVI-ben, vagy beküldhető postai úton. Az **átadónak nem kell meghatalmazással** rendelkeznie, ugyanakkor átvételkor az átadás-átvételi elismervényen – személyazonosságának ellenőrzését követően – fel kell tüntetni az adatait.

Az OEVI a benyújtott A1 nyomtatványt az NVR-ben (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése-Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A1) – Felvitel*) rögzíti. Fontos, hogy közös jelölt esetén **a jelölt szervezeteket az A1 nyomtatvány 2. oldalán megadott sorrendben rögzítse** az OEVI, mert ebben a sorrendben szerepelnek majd az ajánlóíven.

Az OEVI-nek az ajánlóív igénylésében foglaltakat az NVR-ben – az Ajánlásellenőrzés modul és a Választás előkészítés modul támogatásával – **ellenőriznie** kell, annak megállapítására, hogy

- a jelöltként indulni szándékozó személynek van-e választójoga (a jelöltként indulni szándékozó személynek választójoggal kell rendelkeznie, de nem szükséges, hogy az adott OEVK-ban lakcíme legyen),
- más OEVK-ban nem nyújtott-e be korábban A1-es nyomtatványt,
- a jelölt szervezet (közös jelölt esetén jelölt szervezetek) szerepel(nek)-e az NVR-ben mint jogerősen nyilvántartásba vett jelölt szervezet,
- az ajánlóív igénylője (párt jelöltje esetén) szerepel-e az NVR-ben mint a jelölt szervezet képviselője, vagy ennek hiányában rendelkezik-e meghatalmazással az NVR-ben szereplő képviselőtől (meghatalmazási lánc),
- közös jelölés esetén valamennyi jelölt szervezet részéről kell képviseleti jogosultsággal rendelkeznie az ajánlóív igénylőjének.

7.2.2. Az ajánlóív kiadása

Ha az ajánlóív igénylése **nem felel meg** a törvényes feltételeknek, erről az OEVI vezetője alakszerű határozatot hoz, és az igénylést követően haladéktalanul – azaz a 16.00 óra előtt benyújtott igénylések esetében aznap, a 16.00 óra után vagy nem munkanapon benyújtott igénylések esetében a következő munkanapon – rövid úton és írásban is tájékoztatja az igénylőt arról, hogy az ajánlóív iránti igénylése nem felel meg a törvényes feltételeknek. Az elutasítás konkrét okáról is tájékoztatást kell adni. Az OEVI vezetőjének döntése ellen jogorvoslattal lehet fordulni az OEVB-hez.

Az OEVI – ha az igénylés **megfelel** a jogszabályban előírt feltételeknek – **kinyomtatja** a kérelmező által az A1-es nyomtatványon meghatározott számú ajánlóívet az NVR-ből (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése – Ív nyomtatás*):

- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 48. nap előtt érkezett be, akkor a szavazást megelőző 51. és 48. nap között, legkésőbb a szavazást megelőző 48. nap reggel 8.00 óráig – ebben az esetben gondoskodni kell a kinyomtatott ajánlóívek őrzéséről a szavazást megelőző 48. napon történő átadásukig,
- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 48. és 34. nap között érkezik be, akkor az igény beérkezését követően haladéktalanul.

Az ajánlóíveken szerepel

- az ajánlóív sorszáma és az ahhoz tartozó vonalkód,
- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár neve,
- a jelölő szervezet (közös jelölés esetén az összes jelölő szervezet) neve vagy a független jelölés ténye,
- a választókerület megjelölése (megye/főváros; OEVK-sorszám arab számmal).

Az OEVI **hitelesítő bélyegzőlenyomattal** látja el az ajánlóívek valamennyi példányát.

Az ajánlóíveket az NVR-ből kinyomtatott (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése – Ív nyomtatás*) **átvételi elismervényen** kell átadni, amely tartalmazza

- az átadás időpontját,
- a jelölt nevét,
- a jelölő szervezet nevét vagy a független jelölés tényét,
- az átadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- az átvevő nevét (ezt az OEVI külön vezeti rá az átvételi elismervényre), aláírását,
- az átvételi elismervény tartalmazza azt a tájékoztatást, hogy a jelöltbejelentéssel egyidejűleg, de legkésőbb
 - a jelölt bejelentési határidő utolsó napján 16 óráig, amennyiben az ajánlóív adatot tartalmaz,
 - a jelölt bejelentési határidő utolsó napját követő napon 16 óráig, amennyiben az ajánlóív adatot nem tartalmaz (üres ív)

valamennyi átvett ajánlóívet át kell adni az OEVI részére. Ennek elmulasztása esetén az OEVB hivatalból eljárva bírságot szab ki.

Az ajánlóíveket és az átvételi elismervény egy példányát

- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 48. nap előtt érkezett be, akkor a szavazást megelőző 48. napon, legkorábban reggel 8.00 órakor,
- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 48. és 34. nap között érkezik be, akkor az igény beérkezését követően haladéktalanul (16.00 óra után vagy nem munkanapon beérkező igény esetén a következő munkanapon)

kell átadni.

Több igénylő esetén érkezési sorrendben (ha egyszerre érkeznek, akkor az A1-es nyomtatványok beérkezésének sorrendjében) kell kiadni az ajánlóíveket.

Az ajánlóíveket az alábbi személyek számára lehet kiadni:

- a 7.1.2. pont szerint a párt képviselőjére jogosult személy – közös jelölt esetén valamennyi jelölő szervezet részéről képviselői jogosultsággal kell rendelkeznie,
- a párt jelöltjeként indulni szándékozó választópolgár (meghatalmazás nélkül),
- a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár vagy az általa meghatalmazott személy.

Az ajánlóívek kiadását megelőzően személyazonossága igazolására alkalmas igazolvánnyal kell igazolnia a személyazonosságát az átvevőnek, adatait az átvételi elismervényen rögzíteni kell, az igazolványról indokolt másolatot készíteni és azt az iratanyagban elhelyezni.

A jelölő szervezet, illetve a független jelölt a szavazást megelőző 34. napig újabb A1-es nyomtatvány benyújtásával pótlólag újabb ajánlóíveket is igényelhet.

Ha a jelölő szervezet jelöltjeként indulni szándékozó választópolgár az ajánlás gyűjtése alatt meghal, vagy a jelölést elfogadó nyilatkozatát visszavonja (ennek dokumentálása mellett), a jelölő szervezetnek át kell adnia valamennyi ajánlóívet az OEVI-nek. Ebben az esetben a jelölő szervezet (a szavazást megelőző 34. napig) új igényt nyújthat be új ajánlóív kiadására másik jelölt számára.

7.2.3. Az ajánlás

A választópolgár a fenti módon átadott ajánlóíven teszi meg ajánlását. Jelölt ajánlására az a választópolgár jogosult, aki a választókerületben választójoggal rendelkezik.

Az ajánlóívet a választópolgár saját kezűleg írja alá, egyéb adatait azonban más is rávezetheti az ajánlóívre.

Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat. Az ajánlás nem vonható vissza.

Az ajánlást gyűjtő személy az ajánlóíven feltünteti a nevét és aláírását.

A Ve. 123. § (2) bekezdése sorolja fel azokat a helyszíneket, ahol nem gyűjthető aláírás. E kivételektől eltekintve ajánlás bárhol, így közterületen külön engedély nélkül is gyűjthető.

(Ld. Kúria Kvk.IV.37.184/2014/3. számú végzés)

Nem lehet ajánlást gyűjteni:

- az ajánlást gyűjtő munkahelyén munkaidejében,
- az ajánló munkahelyén munkaidejében,
- az ajánlást gyűjtő munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- az ajánló munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban lévő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatainak teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön (helyi, távolsági/vonat, autóbusz, hajó/ stb.),
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében.

További fontos szabály, hogy az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásáért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígértét.

A fenti szabályok megsértésével gyűjtött ajánlás érvénytelen.

7.2.4. A jelölt bejelentése

Az ajánlóívek és az E1 formanyomtatvány átvétele

A jelölt bejelentése az **E1** jelű formanyomtatvány és az **ajánlóívek** átadásával történik, legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon. Az E1 nyomtatványt és az ajánlóíveket bárki átadhatja az OEVI-nek. Az átadónak nem kell meghatalmazással rendelkeznie, ugyanakkor átvételkor az átadás-átvételi elismervényen – személyazonosságának ellenőrzését követően – fel kell tüntetni az adatait.

Az átvett ajánlóívek szigorú számadású nyomtatványok, így – szkenneléssel, vonalkód-beolvasással vagy rögzítéssel – az azokon szereplő sorszámozásokat/sorszámintervallumokat még a bejelentő jelenlétében be kell vinni az NVR-be.

Az E1 formanyomtatvány adatait rögzíteni kell az NVR-ben (*Választás előkészítés modul – Kabantartás menü – „E1 – Egyéni képviselőjelölt bejelentése” menüpont*). A rögzítés során a jelölt/párt képviselője jelen lehet.

A jelöltként indulni szándékozó személynek az E1 nyomtatvány mellékleteként (240x340 pixel felbontású, álló formátumú, JPEG kiterjesztésű fájlban) benyújtott fényképét ellenőrzést követően fel kell tölteni az NVR-be (*Választás előkészítés modul – Karbantartás – Egyéni képviselőjelölt bejelentése felviteli képernyőn Fénykép bemásolása*).

Közös jelölt esetén a **pártok nevét az E1 nyomtatványon megadott sorrendben** kell rögzíteni az NVR-ben, a pártok ebben a sorrendben lesznek feltüntetve a szavazólapon!

Az ajánlóívek és az E1 formanyomtatvány átvétele a szavazást megelőző 34. napon

- a) Az OEVI megfelelő szervezési intézkedésekkel (pl. sorszámozás) gondoskodik arról, hogy az utolsó pillanatban érkező nagyszámú bejelentés esetén is **egyértelműen megállapítható legyen, mely jelöltek bejelentése történt meg határidőben**, azaz 16.00 óráig, és mely jelöltek bejelentése késett el. Az átadás-átvételi bizonylaton óra és perc feltüntetésével kell szerepeltetni az átvétel időpontját.
- b) **Határidőben történő bejelentésnek** az tekinthető, ha mind a jelölt bejelentésére szolgáló **nyomtatvány** (E1), mind pedig az **ajánlóívek 16.00 óráig** az OEVI elhelyezésére szolgáló **épületbe érkeznek**.
- c) A 16.00 óráig az épületbe érkező, jelölt bejelentésére szolgáló E1 nyomtatvány rögzítését és az ajánlóívek átvételét haladéktalanul el kell végezni.
- d) Át kell venni, de külön, **elkésett ként** kell kezelni azokat a bejelentő nyomtatványokat, ajánlóíveket, amelyeket **16.00 órát követően** juttatnak el a HVI elhelyezésére szolgáló **épületbe**. A 16.00 órát követően az épületbe érkező **E1 nyomtatványokat** az NVR-ben már **nem kell rögzíteni**.

A szavazást megelőző 34. nap 16.00 órát követően, de a szavazást megelőző 33. nap 16.00 órát megelőzően az épületbe érkező üres ajánlóívek átvételét az NVR-ben rögzíteni kell. Nem tekinthető üres ajánlóívnek az olyan ajánlóív, amelyen a beírt adatot áthúzták, kisatírozták, korrektorral vagy egyéb módon olvashatatlanná tették.

Az ajánlóívek átvételéről az NVR-ből Átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell nyomtatni (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek leadása – Ív leadás jkv.*), mely tartalmazza:

- az átvétel időpontját,
- a jelölt és a jelölő szervezet nevét vagy a független jelölés tényét,

- a jelölt részére átadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- a jelölttől határidőben átvett ajánlóívek darabszámát,
- a jelölttől leadási határidőt követő napon átvett, ajánlást nem tartalmazó ajánlóívek darabszámát,
- a jelölnél maradt vagy határidő után leadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- az átadó és az átvevő aláírását.

7.2.5. Az ajánlások ellenőrzése

Az OEVI-nek az ajánlásokat a jelölt bejelentésétől számított **3 napon belül ellenőriznie** kell, melynek során megvizsgálja, hogy:

- az ajánlások a törvényi feltételeknek (Ve. 122. §) megfelelnek-e:
 - ellenőrzi, hogy az ív az OEVI által az NVR-ből a jelölt nevére kiállított ív-e,
 - ellenőrzi, hogy az íven az aláírást gyűjtő személy feltüntette-e nevét és aláírta-e az ívet,
 - azonosítja az ajánló választópolgárt, vizsgálja, hogy van-e választójoga, valamint az ajánlóíven feltüntetett adatai (név, személyi azonosító, lakcím, anyja neve) a központi névjegyzékben szereplő adataival teljes körűen megegyeznek-e,
 - ellenőrzi, hogy szerepel-e az íven az ajánló aláírása (itt az ellenőrzés csak az aláírás meglétére, illetve arra vonatkozhat, hogy nem szerepel-e az aláírás rovataban az ajánló nevéől szemmel láthatóan eltérő név),
 - megállapítja, hogy az ajánló választópolgár a szavazást megelőző 48. nap és az ajánlóív benyújtásának napja között bármely időpontban jogosult volt-e a választókerületben jelöltet ajánlani,
 - megvizsgálja, hogy a választópolgár ugyanazon jelöltre nem adott-e le már érvényes aláírást,
- megállapítja, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e az **500-at**.

Az OEVI-nek az ellenőrzés során figyelemmel kell lennie az ajánlások ellenőrzésének egyes kérdéseiről szóló **5/2014. NVB iránymutatásra** is, mely a törvényi rendelkezések értelmezésével segítséget nyújt az aláírások ellenőrzésének végrehajtása során (jogszabályváltozás miatt az irányítószám feltüntetése már nem szükséges az ajánlóíven).

- Az ajánlások ellenőrzése során a teljes körű egyezés törvényi követelményének érvényre juttatása mellett a jelöltre leadott ajánlásban megnyilvánuló választópolgári akarat tiszteletben tartása érdekében érvényesnek kell elfogadni azokat az ajánlásokat, amelyeket az ajánlási szabályokat betartva gyűjtöttek, a választópolgár az ajánlóíven valamennyi adatát feltüntette és az alapján a választópolgár egyértelműen beazonosítható, de ajánlása adásakor egyes adataiban csekély mértékű eltérés tapasztalható az ajánlóíven a központi névjegyzék adataihoz képest, az alábbiak szerint:
 - a) nem tüntette fel a neve mellett a „dr.” megjelölést, de azt a központi névjegyzék a nevéél tartalmazza;
 - b) feltüntette, de a központi névjegyzékben nem szerepel neve részeként az ifjabb, idősebb, özvegy előtag illetve ezen előtagok rövidítése;
 - c) saját neve esetében a központi névjegyzékben szereplő több utóneve közül csak az egyiket tüntette fel;
 - d) az anyja neve esetében annak a központi névjegyzékben szereplő több utóneve közül csak az egyiket tüntette fel;
 - e) lakcíme településadatát rövidítve tüntette fel, de a település az ellenőrzés során egyértelműen beazonosítható (pl. Budapest-Bp., Debrecen-Db.);
 - f) lakcímében a közterület elnevezését nem a magyar helyesírás szabályainak megfelelően tüntette fel (pl. Kossuth utca – Kosút utca), de a közterület elnevezése egyértelműen beazonosítható, vagy a közterület elnevezése megváltozott és a régi elnevezés szerint tüntette fel (pl.: Moszkva tér – Széll Kálmán tér);
 - g) a közterület jellegét nem a központi névjegyzékben szereplő módon adta meg, de a megadott közterület jelleg azonos kategóriába tartozik (pl. út – útja – utca – körút, tér – tere – körtér, köz – köze, sor – ároksor – fasor), vagy a közterület jellegét a központi névjegyzéktől eltérően, rövidítve jelölte meg (pl. utca – u., körút – krt.);
 - h) a lakcím feltüntetésekor elegendő az utca, házszám adatok megadása, további adat (pl. irányítószám, lépcsőház, emelet, ajtó) rávezetése az ajánlóívre nem szükséges.
- Az OEVI által az ajánlások ellenőrzésének elvégzését követően – a Ve. 127. § (3) bekezdése értelmében – készített tájékoztatást, melyhez az NVR-ből kinyomtatásra kerül az Ajánlóívek ellenőrzésének eredmény-statisztikája (*Ajánlásellenőrzés modul – Listák – Eredmény*) az érintett egyéni jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelöltet indítani kívánó jelölő szervezet képviselője akár az OEVB döntését megelőzően is jogosult megtekinteni, továbbá tájékoztatást kérhet az érvénytelennek tekintett ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, azokkal összefüggésben észrevételekkel élhet. Másolat az ajánlóívekről ebben az esetben sem kérhető.

- Ha az ajánlóíveket a jelölő szervezet, illetve a független jelölt leadta az OEVI-nek, az azokon feltüntetett adatok nem módosíthatók. Így az ajánlást gyűjtő személy nevének és aláírásának – a Ve. 122. § (6) bekezdése alapján szükséges – feltüntetése sem pótolható az ívek leadását követően.
- A jelölő szervezet, illetve a független jelölt – a jelöltek bejelentésére nyitva álló határidőn belül – az átvett ajánlóívek mellé pótlólag újabbakat igényelhet, újabb A1-es nyomtatvány benyújtásával.
- Ha a jelölő szervezet, illetve a független jelölt a már leadott ajánlóívekhez pótlólag újabbakat nyújt be, az OEVB döntése előtt nincs szükség a jelölt újbóli bejelentésére az E1-es nyomtatványon. Ha azonban az ajánlóívek pótlólagos benyújtására a jelölt nyilvántartásba vételének OEVB általi elutasítását követően kerül sor, az E1-es nyomtatvány újbóli beadása szükséges. Ebben az esetben az érvényes ajánlások számába a korábban leadott érvényes ajánlásokat is bele kell számolni.
- Az ajánlás, illetve az ellenőrzés szabályainak értelmezésével kapcsolatban további lényeges megállapításokat tartalmaz az ajánlóívekről és az ajánlás folyamatáról szóló 1/2014. NVB iránymutatás is.

Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni, ha bizonyossá válik, hogy az érvényes ajánlások száma eléri az 500-at.

Az ajánlóíveket az OEVI a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon megsemmisíti.

7.2.6. Az egyéni jelölt nyilvántartásba vétele

Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről az OEVI tájékoztatja az **OEVB-t**, amely a jelölt bejelentését követő **4 napon belül dönt** a nyilvántartásba-vételről.

Az OEVI haladéktalanul **rögzíti az NVR-ben** a jelölt nyilvántartásba-vételével kapcsolatos döntést.

7.2.7. Az egyéni jelölt jogi állapotában történt változás rögzítése

Az OEVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben

- ha az OEVB **nyilvántartásba veszi** a jelöltet vagy azt **elutasítja**,
- az OEVB döntése elleni, **határidőben benyújtott jogorvoslat** beérkezését,
- annak tényét, ha az OEVB határozata jogerőre emelkedett, azaz határidőben **nem érkezett jogorvoslat** (a 3. nap 16.00 órát követően haladéktalanul),
- a jelölt **törlését**.

7.2.8. A jelölt törlése a nyilvántartásból

Kiesik a jelölt és az **OEVB törli** a jelöltek nyilvántartásából, ha

- a szavazás megkezdése előtt a jelölt írásban lemond,
- a központi névjegyzékből törlésre kerül,
- a passzív választójogát (választhatóságát) elveszíti,
- a jelöltet állító pártot az NVB törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

Ha a jelölt a szavazást megelőző nap 16.00 órát követően esik ki, az OEVI erről haladéktalanul tájékoztatja az NVI-t a VÁKIR-ban.

7.2.9. A választópolgár információs önrendelkezési joga

Az információs önrendelkezési jog keretében minden választópolgár jogosult arra, hogy az OEVI-től tájékoztatást kérjen arról, hogy az ellenőrzött aláírások között szerepelnek-e az ő személyes adatai. Az OEVI az NVR-ben indított lekérdezéssel (*Ajánlásellenőrzés modul – Listák – Egy személy ajánlásai*) teljesíti tájékoztatási kötelezettségét. A nem ellenőrzött aláírások vonatkozásában az OEVI-nek nincs ilyen kötelezettsége.

8.1. A választási kampányidőszak

A Ve. szerint a kampányidőszak a **szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig, azaz 19.00 óráig** tart.

8.2. A kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

- a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és
- minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

A jelöltek, jelölő szervezetek a szavazatok megszerzése érdekében folytatott kampánytevékenységük során jogszabályi keretek között élvezik a véleménynyilvánítás szabadságát, annak során azonban nemcsak a jogszabályok konkrét előírásait kötelesek betartani, hanem az Alaptörvényben szabályozott alkotmányos jogokat, valamint a Ve. alapelveit is szem előtt kell tartaniuk. A választási kampány része és velejárója az, hogy a jelöltek és a jelölő szervezetek egymás tevékenységét illetően kritikát fogalmaznak meg, illetve minősítik egymás programját, s ennek során az ún. negatív kampány eszközeivel is élnek.

Az Alkotmánybíróság újabb gyakorlatában még erőteljesebben védi a szólás és véleményszabadságot a választási kampány során, amikor a tényállítások formájában megjelenő, vagy a túlzó, felfokozott netán képi formában kifejezett negatív véleményeket is alapjogi védelemben részesíti. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot.

Éppen ezért az irányadó joggyakorlat szerint a választási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és megítélni a véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait. Ha a választási eljárás során az értékítélet a közügyek vitatásának körén belül marad, tartalmára nézve nem végezhető el bizonyíthatósági teszt, azaz nem kerülhet sor tényállítás helyes vagy helytelen voltának vizsgálatára.

A választási kampány offenzív véleményeivel/értékítéleteivel szemben a választókat kizárólag a választási ellenfelek defenzív véleményei védhetik meg. A véleménynyilvánítás szabadsága azonban nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek kizárólag az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsméréseiben (vagyis az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának megsértése), a másik személy pusztá megalázásában, vagy bántó és sértő kifejezések használatában nyilvánulnak meg [lásd pl. 3122/2014. (IV. 24.) AB határozat, 5/2015. (II. 25.) AB határozat, 9/2015. (IV. 23.) AB határozat.]

Ugyanakkor értelemszerűen nem minősül választási kampánynak

- a választási szervek tevékenysége, valamint
- az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától.

A szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívás tilalma vonatkozik a választási szervekre, így a választási irodákra is. A hivatkozott tilalomba ütközik továbbá, ha a HVI a választópolgárokat a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítja. (Lásd: a szavazás napján történő autóbusszos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

Az állam és a **helyi önkormányzat**, mint a közhatalom megtestesítője **a választási kampányban nem vehet részt**, amennyiben azonban a választási kampányban semleges pozícióját feladva mégis az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel, azzal megsérti a jelöltek és a jelölő szervezetek esélyegyenlőségének alapelvét. Ezért a kampányidőszak alatt a jelöltek és a jelölő szervezetek esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami, illetve az önkormányzati szervezeteknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak (Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2.).

8.3. A kampány eszközei

A választási kampánytevékenység megítélése szempontjából fontos annak körülhatárolása, hogy mi minősül kampányeszköznek.

Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen

- a) a plakát,
- b) a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- c) a politikai reklám,
- d) a politikai hirdetés, valamint
- e) a választási gyűlés.

8.3.1. A plakát

A Ve. a kampányeszközök körében meghatározza a plakát fogalmát, valamint azt, hogy mi tekinthető plakátnak.

A választási kampány eszközei szempontjából, a Ve. rendelkezéseinek alkalmazásában **plakátnak** minősül:

- a választási falragasz,
- a felirat,
- a szórólap,
- a vetített kép,
- az embléma

mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

A Ve. lehetővé teszi, hogy a kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készítsenek plakátot. Ennek során csak a Ve. rendelkezéseit kell betartaniuk, így nincs kötelezettség arra, hogy a plakáton ún. impresszum kerüljön elhelyezésre, ugyanakkor annak egyértelműen ki kell derülnie, hogy a plakát kinek az érdekében került kihelyezésre [lásd a Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számú határozata]

Plakát a kampányidőszakban – az alábbiakban meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.

A választási plakát elhelyezésére vonatkozó, a Ve. által nevesített **korlátozások, tilalmak**:

- **épület falára, kerítésre** plakátot elhelyezni kizárólag a **tulajdonos**, a **bérlő**, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a **vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával** lehet (Ld. Kúria Kvk.II.37.477/2014/3. és Kvk.III.37.900/2016/2. számú végzése),
- állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos,
- a plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen,
- egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését a **helyi önkormányzat**, a fővárosban a fővárosi önkormányzat **műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja**.

A választási szervek csak ezeket a korlátozásokat vizsgálhatják, más, nem választási jogszabályra e körben nem hivatkozhatnak [Lásd: Kúria Kvk.II.37.307/2014/3. számú határozata], így pl. a plakátok villanyoszlopon történő elhelyezése – mivel az nem szerepel a fenti tilalmak, korlátozások között – nem sérti a Ve. előírásait.

Sem az OEVI, sem a HVI, sem az SZSZB nem jogosult arra, hogy választási plakátot eltávolítson. Ha egy plakát tartalma **törvénysértő**, vagy a plakátot törvénysértő módon helyezték el, a választási szervek egyetlen lehetősége az, hogy **jogorvoslat keretében** az OEVB megállapítsa a törvénysértést, és a Ve.-ben biztosított jogkövetkezményt alkalmazza.

A plakátot a **szavazást követő 30 napon belül** az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, köteles eltávolítani. A 30 napos határidő a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésből követően jogvesztő. Abban az esetben, ha az eltávolítás kötelezettségének nem tesz eleget az, aki a plakátot elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték a plakátot, a tulajdonos, a bérlő, a vagyonkezelő végzi el a plakát eltávolítását, ennek költségét azonban a plakát eltávolítására kötelezett viselni köteles.

Az **eltávolítására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt** előterjesztett kérelem elbírálására a **választási bizottságnak nincs hatásköre és bírság kiszabására sem jogosult** (13/2014. NVB iránymutatás).

A választási kampányt szolgáló önálló hirdetőberendezés elhelyezésére a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

8.3.2. A választási gyűlés

Magyarország Alaptörvényének VIII. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. A gyülekezési jogra vonatkozó törvényi szabályokat a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény tartalmazza. E törvény 3. § a) pontja azonban kimondja, hogy a törvény hatálya nem terjed ki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésekre. Mindebből következően a választási gyűlés, mint kampányeszköz vonatkozásában a törvényi szabályozást a Ve. tartalmazza.

A Ve. 145. § (1) bekezdése szerint **választási gyűlést a szavazás napját megelőző 50. naptól lehet tartani, de a szavazás napjára választási gyűlés nem szervezhető, illetve a szavazás napján választási gyűlés nem tartható.** (Lásd: Kúria Kvk.III.37.931/2016/2. számú végzése).

A választási gyűlés megtartható magánterületen (tulajdonosi engedéllyel) és közterületen egyaránt. A közterületen tartandó választási gyűlés vonatkozásában a szervezőnek **nem kell területfoglalási engedélyt** kérnie, és nem kell területfoglalási vagy egyéb jogcímen díjat fizetnie. A gyűlés megtartását nem kell a rendőrségnek sem bejelenteni. (Lásd: Kúria Kvk.IV.37.184/2014/3. számú végzése)

A választási gyűlések nyilvánosak. A választási gyűlésen a rend fenntartásáról a gyűlés szervezőjének kell gondoskodnia.

Az állami és önkormányzati költségvetési szervek számára írja elő a törvény, hogy választási gyűlés megtartására **a jelöltek, jelölő szervezetek részére azonos feltételekkel** bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést (pl. emelvény, hangosítás stb.).

Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampánytevékenységet folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szankcionálja a választási gyűlésen való részvétel jogtalan akadályozását.

8.3.3. Politikai reklám

8.3.3.1. A politikai reklám fogalma

A politikai reklám fogalmának meghatározásakor a Ve. – a megfelelő eltérések meghatározása mellett – a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szabályozását veszi alapul.

A politikai reklám az Mttv. 203. § 55. pontjában meghatározott politikai reklám, azzal az eltéréssel, hogy a párt, politikai mozgalom és kormány alatt jelölő szervezetet és független jelöltet kell érteni.

Az Mttv. 203. § 55. pontja szerint politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.

8.3.3.2. A politikai reklám közzététele – általános szabályok

A politikai reklám közzététele a Ve. általános jelleggel az Mttv. rendelkezéseit rendeli alkalmazni, emellett további általános jellegű szabályokat is meghatároz az alábbiak szerint:

- a médiaszolgáltató **egyenlő feltételek** mellett teheti közzé a jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait, közös jelölt, illetve közös lista esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére;
- a politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos;
- a politikai reklám közzétételeért a médiaszolgáltató **ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el;**
- az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám **feliratozásáról vagy jelyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni;**

8.3.3.3. A politikai reklám közzététele az országgyűlési képviselők általános választásán

- a) A **helyi, körzeti** műsorszolgáltatók a 8.3.3.2. pontban felsorolt általános szabályok szerint tehetnek közzé politikai reklámot.
- b) A **közszolgálati** médiaszolgáltató valamennyi országos lista jogerős **nyilvántartásba vételét követően, a Ve.-ben meghatározott időtartamban köteles közzétenni az országos listát állító jelölő szervezetek** politikai reklámjait.
- c) A **nem közszolgálati országosan** elérhető médiaszolgáltató csak akkor tehet közzé politikai reklámot, ha erre vonatkozó igényét és a politikai reklámra szánt időkeretet legkésőbb a választást megelőző ötvenedik napon közli az NVB-vel. Amennyiben a nem közszolgálati médiaszolgáltató a határidőig nem nyilatkozik, politikai reklámot nem tehet közzé. (Ld. Kúria Kvk.II.37.447/2014/5.szám)

8.3.4. Politikai hirdetés

Politikai hirdetés az ellenérték fejében, valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, **sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom.**

A sajtótermékek hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszéken keresztül nyilvánosságra kerül.

A sajtótermék fogalmát az Mttv. 203. § 60. pontja határozza meg. Eszerint sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül.

A sajtótermékek nyilvántartása elérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján, az alábbi linken: http://webext.nmhh.hu/sajto_kozzetetel/app/index.jsp. Az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermékekben politikai hirdetés a választási kampányidőszakban az alábbiak szerint tehető közzé:

- a sajtótermékben közzétett politikai hirdetésnek **azonnal felismerhetőnek** és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lenni;
- a politikai hirdetésből egyértelműen ki kell derülnie, hogy ki volt a megrendelője, illetve, hogy a kampányban kinek a támogatására ösztönöz;
- amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közzéadni, a választás kitűzését követő 5 munkanapon belül **az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét**, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz, a sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi;
- politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette;
- politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott **ellenérték fejében** közölhető;
- Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közölhet politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel;
- az ÁSZ-nál bejelentkezett sajtótermék a politikai hirdetés közzétételét **nem tagadhatja meg**, így nem hivatkozhat sem arra, hogy nem ért egyet a hirdetésben foglaltakkal, vagy azt jogsértőnek tartja, s arra sem, hogy terjedelmi okok miatt nem tudja a politikai hirdetést közzétenni.

A sajtótermék a szavazás napját követő 15 napon belül az Állami Számvevőszéket tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. A tájékoztatás tartalmazza, hogy a sajtótermék az egyes jelöltek és jelölő szervezetek politikai hirdetéseit kinek a megrendelésére, milyen ellenérték fejében, mely időpontban és milyen terjedelemben tette közzé. Az Állami Számvevőszék e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

A politikai reklám és a politikai hirdetés közzétételére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos jogértelmezést a 2/2014. NVB iránymutatás tartalmazza, az irányadó joggyakorlatra vonatkozó releváns kúriai döntések az alábbiak: Kvk.I.37.957/2016/2. számú végzés, Kvk.VI.37.950/2016/2. számú végzés és a Kvk.VI.37.885/2016/3. számú végzés.

8.3.5. Közvetlen politikai kampány

A közvetlen politikai kampány a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével (pl. névre szóló levél küldése, telefonhívás, e-mail küldés) történő eljuttatása.

8.4. Közvélemény-kutatás

A Ve. 150. §-a a közvélemény-kutatások szavazás napján történő végzésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait az alábbiak szerint rögzíti:

A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy

- abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be,
- a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és
- csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A Ve. nem a szavazóhelyiségből, hanem az épületből kilépő választópolgárok tekintetében teszi lehetővé a közvélemény-kutatás kérdéseinek feltételét. A szabályozás ezen rendelkezésének gyakorlati indoka, hogy egy épületen belül sok esetben több szavazóhelyiség is kialakításra kerül.

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített **közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése, azaz a közép-európai idő szerint 19.00 óra után szabad nyilvánosságra hozni.**(Lásd: a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatást.)

Az egyéb módszerrel készült közvélemény-kutatás eredménye bármikor, tehát a szavazás napján is nyilvánosságra hozható.

8.5. Tiltott kampánytevékenység

8.5.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás

A Ve. 143/A. § (2) rendelkezése szerint mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő autóbuzos személyszállítás nem végezhető. (Lásd: a szavazás napján történő autóbuzos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

8.5.2. Relatív területi kampánytilalom

A Ve. 143. §-a szerint a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható.

A 11/2014. NVB iránymutatás szerint:

Relatív területi kampánytilalom: a szavazás napján, a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül közterületen a kampánytevékenység folytatásának tiltása.

A relatív területi kampánytilalom az aktív kampánytevékenység folytatására vonatkozik, ezért a közterületen a szavazás napját megelőző napokon jogszerűen elhelyezett plakátokat nem kell leszedni.

A Ve. 143. §-ában foglalt relatív területi kampánytilalom sérelmét valósítja meg, ha valamely jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítése érdekében bárki olyan tevékenységet folytat, amely miatt a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, illetve magában a szavazóhelyiségben a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalom hallható vagy látható.

A jogsértés ténye akkor is megvalósul, ha a berendezés vagy jármű, amelyből a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalmat sugározzák vagy vetítik, a szavazóhelyiséget magába foglaló épület bejáratától számított 150 méteren kívül helyezkedik el.

Nem jelenti önmagában a relatív területi kampánytilalom sérelmét, ha az a jármű, amelyre a kampányidőszakban jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítésére szolgáló, a Ve. 144. §-a szerinti plakátot helyeztek el, a szavazás napján keresztülhalad a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres területen. A Ve. 143. §-a rendelkezésének sérelmét jelenti azonban, ha az e pontban nevesített jármű várakozik a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, vagy az áthaladása folyamatos vagy rendszeres. Ez utóbbi értelmezés nem vonatkozik a menetrend szerinti szállítást végző járművekre, különös tekintettel a kötött pályás eszközökre.

A pártatlanság követelményének érvényesítése megköveteli, hogy a választási szervek tagjai a relatív területi kampánytilalom időbeli és területi szabályaira is figyelemmel, a szavazás napján jelöltet, jelölő szervezetet népszerűsítő, ahhoz köthető szimbólumokat ne használjanak, ilyeneket ne osztogassanak, ruházatukon ne viseljenek. Sérti továbbá az említett követelményt, ha a választási szervek tagjai a jelölt, jelölő szervezet szimbólumát a választási szervek hivatalos helyiségeiben, így különösen a szavazóhelyiségekben használják, illetve jelölő szervezethez köthető ruházatot (egyenruhát) viselnek ott.

A választási szervek hivatalos helyiségeiben – így különösen a szavazóhelyiségekben –, azonban nem tilos azoknak a jelképeknek, zászlóknak a kitűzése, használata, amelyeket a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény alapján az állami és a helyi önkormányzati szervek középületeire állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

Nem minősül kampánytevékenységnek és ezért nem ütközik a relatív területi kampánytilalom Ve.-ben foglalt szabályába a választási szerveknek a választójog gyakorlásával, illetve a választási eljárási cselekményekkel kapcsolatos információk közlésére vonatkozó tevékenysége, amelyek a választópolgárok tárgyilagos tájékoztatását biztosítják.

A Ve. 143. §-ában foglalt korlátozás általános szabály, mely nem szűkíthető egy adott választással kapcsolatos kampánytevékenység tilalmára. Amennyiben két vagy több különböző választás eljárása ugyanazon időszakban zajlik, a tilalom általánosan vonatkozik valamennyi választási eljárásra.

A Ve. relatív területi kampánytilalomra vonatkozó szabályából és a Ve. más rendelkezéseiből egyértelműen következik, hogy a szavazás napján kampánytevékenységet nem csak közterületen, a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, hanem a szavazóhelyiség elhelyezésére szolgáló épületben és a szavazóhelyiségben sem lehet folytatni.

8.5.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása

Választási gyűlést kampányidőszakban lehet tartani, ugyanakkor a szavazás napján választási gyűlés nem tartható. (Lásd: Kúria Kvk.III.37.931/2016/2. számú végzése)

8.5.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele

A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni a televízióban és a rádióban.

8.5.5. Közvélemény-kutatás eredményének közzététele

Az exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, tehát a szavazás napján 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.

(Lásd: a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatás.)

8.6. Adatszolgáltatás a névjegyzékből

A jelölteknek, illetve a listát állító jelölő szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevének és lakcímének átadását kérjék a választási szervektől.

A jogalkotó a választópolgár információs önrendelkezési jogának érvényesülése érdekében azonban lehetővé teszi, hogy a **választópolgár megtilthassa** a róla nyilvántartott **adatok** választási szervek általi **kiadását**. Így azon választópolgárok adatai nem adhatóak ki a jelöltek, jelölő szervezetek kérésére, akik – erre irányuló központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmükben – az adatok kiadását megtiltották.

A szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét a jogerősen nyilvántartásba vett **jelölt kérésére** – az érintett választókerületre kiterjedően – az **OEVI** öt napon belül átadja. Az adatszolgáltatás teljesítésének feltétele, hogy a jelölt igazolja a **kötelező legkisebb munkabér egy havi összegének megfelelő összegű adatszolgáltatási díjnak** az NVI számlájára történt befizetését. (A listát állító jelölő szervezet az NVI-től igényelheti az egész országra kiterjedő, szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok adatainak kiadását.)

A díjat az NVI 10032000-00333616-00000000 számú számlájára kell befizetni. Az átutalás közlemény rovatában a jelölt személyi azonosítóját kell feltüntetni, valamint az érintett választókerületet.

Az OEVI az adatszolgáltatásra vonatkozó igény beérkezését a befizetés igazolását követően haladéktalanul jelenti az NVI-nek. Az OEVI az adatszolgáltatási díj megfizetéséről szóló igazolás másolatát (szkennelt képét) megküldi az NVI részére.

A Ve. értelmében az adatszolgáltatás adatait **kizárólag közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú** felhasználásuk, másolásuk, harmadik személynek történő átadásuk **tilos**. Az adatszolgáltatás adatait a nyilvántartásba vett jelölt és listát állító jelölő szervezet **legkésőbb a szavazás napján 16 óráig köteles megsemmisíteni**, és az erről készült **jegyzőkönyvet a szavazást követő 3. nap 16 óráig köteles átadni** az adatszolgáltatást teljesítő **választási irodának**.

Ezen rendelkezések – nem közvetlen politikai kampány céljára történő felhasználás, másolás, harmadik személynek történő átadás, a megsemmisítésre vonatkozó kötelezettség – **megszegésére hivatkozással kifogás terjeszthető elő**. Az OEVI vezetője az adatszolgáltatás adatainak megsemmisítéséről készült jegyzőkönyv átadásának elmaradását ugyancsak jelezze az OEVB-nek. Ha az OEVB a kifogásnak helyt ad – az általánosan alkalmazandó jogkövetkezményeken túl **bírságot is kiszabhat**.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2014. február 4-én ajánlást adott ki a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről. (<http://naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf>).

9.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása

A választási eljárás alapelvei között szerepel az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között. Ezen alapelv érvényesülését hivatott szolgálni azon rendelkezés, amely alapján a szavazólapon a jelöltek, illetve a listák kisorsolt sorrendben szerepelnek.

Az OEVB – az OEVI közreműködésével – bonyolítja le a **sorsolást** az OEVK-ban állított jelöltek tekintetében, amit a szavazást megelőző **34. napon, 16 óra után** végez el.

A sorsolást az OEVB nyilvános ülésén kell elvégezni. A sorsolás konkrét módjáról az OEVB dönt.

A sorsolásban nem vesznek részt azok a jelöltek, akik nyilvántartásba vétele jogerősen elutasításra került. Azokat a jelölteket kell figyelembe venni a sorsoláskor,

- akiket már jogerősen nyilvántartásba vett az OEVB,
- akiket már nyilvántartásba vett az OEVB, de a döntés még nem jogerős,
- akik nyilvántartásba vételét az OEVB elutasította, de a döntés még nem jogerős,
- akik nyilvántartásba vételéről még nem hozott döntést az OEVB.

Ha a sorsolást követően valamely jelöltet nem vesznek jogerősen nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

A sorsolás eredményét az OEVI haladéktalanul rögzíti az **NVR**-be (*Választás előkészítés modul – Karbantartás – Egyéni jelöltek – Egyéni jelöltek sorrendjének sorsolása*).

9.2. A szavazólap adattartalma

A szavazólap a jelölteket folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni.

A szavazólapon a jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell feltüntetni.

9.2.1. Azonos nevű jelöltek kezelése

A Ve. részletes szabályozást nyújt az azonos nevű jelöltek szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozóan.

Abban az esetben, ha a választás során kettő, vagy több jelölt neve megegyezik, a szavazólapon nevük után, zárójelben feltüntetésre kerül születési évük.

Amennyiben ugyanazon jelölő szervezet által állított, vagy független jelöltek neve és születési éve is azonos, akkor a szavazólapon a jelöltek neve után, zárójelben fel kell tüntetni:

- a) a lakcímük szerinti települést,
- b) ha lakcímük azonos településen van, akkor a jelöltek foglalkozását.

Az OEVI feladata írásban felhívni a jelöltet azon nyilatkozat megtételére, amely a foglalkozásának a szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozik.

A jelöltnek legkésőbb a felhívástól számított harmadik napon nyilatkoznia kell a szavazólapon feltüntetendő foglalkozásáról.

A Ve. nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha az érintett – akár önhibájából, akár önhibáján kívül – nem nyilatkozik a Ve. által meghatározott határidőn belül.

Nincs arra lehetőség, hogy névazonosság esetén a jelölt kérhesse ragadványnevének (becenevének) szavazólapon történő feltüntetését.

9.2.2. A jelölt szavazólapon megjelenő neve

A több utónévvel rendelkező jelöltnek lehetősége van arra, hogy kérje, a szavazólapon csak az egyik utóneve kerüljön feltüntetésre.

A doktori címmel rendelkező jelölt arra vonatkozóan terjeszthet elő kérelmet, hogy a szavazólapon ne szerepeljen a „dr.” megjelölés.

A jelölt kérelme ellenére is fel kell azonban tüntetni az egyéni szavazólapon a jelölt valamennyi utónevét, illetve a „dr.” megjelölést, ha ennek elmaradása esetén kettő, vagy több azonos nevű jelölt szerepelne a szavazólapon.

9.2.3. A jelölő szervezet megjelenése a szavazólapon

A jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének („logójának”) ún. szürkeárnyaltos képét a szavazólap abban az esetben tartalmazza, ha azok feltüntetését a jelölő szervezet a bejelentéskor kérte.

A szavazólapon a jelölő szervezet jelképét („logóját”) húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni.

Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.

Ha a közös jelölt állításában részt vevő jelölő szervezetek több logó feltüntetését kérik a szavazólapon, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

9.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása

A szavazólapot az NVI készíti el, annak adattartalmát az OEVB hagyja jóvá (imprimálás). Az imprimálásra az NVI által megadott napon kerül sor.

Annak érdekében, hogy az imprimálásra kerülő szavazólap helyesen tartalmazza a jelöltek adatait, az OEVI feladata előzetesen ellenőrizni, hogy azok adatai a benyújtott dokumentumokkal egyezően kerültek-e rögzítésre az NVR-ben.

Az OEVI-nek az OEVB ülését megelőzően két példányban kell kinyomtatnia az NVR-ből (*Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás*) a szavazólap „MINTA” felirattal és nyomdai verziószámmal ellátott képét (ezek az éles szavazólapon nem kerülnek feltüntetésre). A kinyomtatható állomány A4-es formátumra tördelt.

Ha több lapra történt a szavazólap-minta nyomtatása, akkor csak az egyik példányt kell összeragasztani a szavazólap képének megfelelően, azért, hogy a másik (nem összeragasztott) példány könnyen szkenelhető legyen.

Az imprimálás során hibátlannak talált és az OEVB által elfogadott szavazólap-minta mindkét példányát „**NYOMTATHATÓ**” jelzéssel kell ellátni.

Ha hibásnak találták a szavazólap-mintát, akkor kézzel egyértelműen meg kell jelölni a mintán (mindkét példányon) a hibát.

A szavazólap-mintát – akár nyomtatható, akár hibás – minden esetben az OEVB tagjainak aláírásával kell ellátni.

Az OEVI az NVR-ben rögzíti a szavazólap minősítését (*Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálásának állapota (J61)*), a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatosan hozott határozatot pedig szkennelve rögzíti a VÁKIR-ban.

Amennyiben szükséges a szavazólap javítása, arról az NVI egy napon belül intézkedik.

A szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően jogorvoslati döntés, vagy nyilvántartásból való törlés következtében módosulhat a szavazólap adattartalma. A változás NVR-ben történő átvezetését követően nem kell a módosított szavazólapot ismét az OEVB elé terjeszteni jóváhagyás céljából, mert a változások átvezetéséről az OEVI-nek kell gondoskodnia.

A jelölő szervezeteket és a független jelölteket a szavazólap adattartalmának módosításáról haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatás módjára vonatkozóan nincs törvényi előírás, célszerű azonban annak írásbeli formáját választani.

9.4. A szavazási levélcsoomag átadása

Az OEVI a szavazást megelőző 15. és 2. nap között munkanapokon 9-16 óra között biztosítja a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok számára a szavazási levélcsoomag átvételének lehetőségét.

A szavazási levélcsoomag átadásához készült jegyzéket az NVR-ből kell letölteni és kinyomtatni. Kizárólag az a választópolgár kaphat szavazási levélcsoomagot, aki a jegyzéken szerepel. A szavazási levélcsoomag kizárólag személyesen vehető át, a személyazonosság igazolását követően.

Az át nem adott szavazási levélcsoomagokat az OEVI az átvételre nyitva álló idő leteltét követően haladéktalanul megszámlolja. Az át nem adott szavazási levélcsoomagok számát a VÁKIR-ban jelenteni kell az NVI számára. Az át nem adott szavazási levélcsoomagokat olyan módon kell becsomagolni, hogy a csomagolás megsértése nélkül abból szavazási levélcsoomag ne legyen eltávolítható.

A szavazási levélcsoomag átadásához készült jegyzéket borítékba kell helyezni, és a borítékot le kell zárni.

Az OEVI vezetője felelős a csomagok és a jegyzéket tartalmazó borítékok biztonságos őrzéséért. A levélcsoomagokat és a jegyzéket – a többi szavazási irattal együtt – a szavazás utáni 90. napot követő munkanapon meg kell semmisíteni.

9.5. A Ve. 78. §-a szerinti kijelölt szavazókör

A kijelölt SZSZB mellett működő **jegyzőkönyvvezetők** számát a HVI vezetője a szükséges számban állapíthatja meg.

Ha a kijelölt szavazókörben a választópolgárok száma az átjelentkezőkkel együtt több mint 900, akkor a HVI vezetője az **SZSZB** létszámát **póttagok** bevonásával a szükséges mértékben megnövelheti. A póttagok számának meghatározásakor mind a szavazóhelyiségben szükséges létszámot, mind pedig a mozgóurnázáshoz szükséges létszámot figyelembe kell venni. Ha indokolt, biztosítani kell, hogy az SZSZB tagjai egyszerre több mozgóurnával is végezhessek a mozgásukban korlátozottak szavaztatását.

9.6. Az átjelentkezéssel és a KÜVI-n leadott szavazatok megszámlálására kijelölt szavazókör

Az OEVB legkésőbb a szavazást megelőző 8. napon kijelöli azt az SZSZB-t, amely az átjelentkezéssel és a KÜVI-n leadott szavazatokat számlálja meg. Fontos, hogy ez az SZSZB nem lehet azonos azzal, amelyik a Ve. 78. §-a szerinti kijelölt szavazókörben látja el feladatait.

Azon településen/fővárosi kerületben, amely több OEVK-nak is székhelye, valamennyi OEVK-hoz tartozóan ki kell jelölni ilyen szavazókört.

9.7. A szavazóhelyiség kialakítása

A szavazóhelyiség kialakításáról, berendezéséről a választási iroda gondoskodik.

A szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy

- a) a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen,
- b) garantálja a választópolgárok befolyásolástól mentes joggyakorlását,
- c) biztosítsa az SZSZB zavartalan működését.

A jelölt vagy a jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet a szavazóhelyiséget kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejáráttal rendelkező) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben.

A fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése alapelveként érvényesülését segíti elő azon törvényi követelmény, mely szerint minden településen, minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell. Az akadálymentesség fogalmát a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § g) pontja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában foglaltakra utalva határozza meg a következőképpen:

„Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”

A szavazóhelyiségek általában különböző intézményekben, ritkábban (a településközponttól távolabbi településrészekben) családi házakban kerültek kialakításra. Az OEVI feladata, hogy a különböző funkciójú helyiségeket úgy jelölje ki és rendezze be, hogy az megfeleljen a törvényi előírásoknak, alkalmas legyen arra, hogy ott a választópolgárok leadhassák szavazataikat.

Magyarország Alaptörvénye 2., illetve 35. cikkében előírja, hogy az országgyűlési képviselőket, a helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok titkos szavazással választják.

A szavazás titkosságának biztosítása, továbbá a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a szavazóhelyiség berendezése során gondoskodni kell:

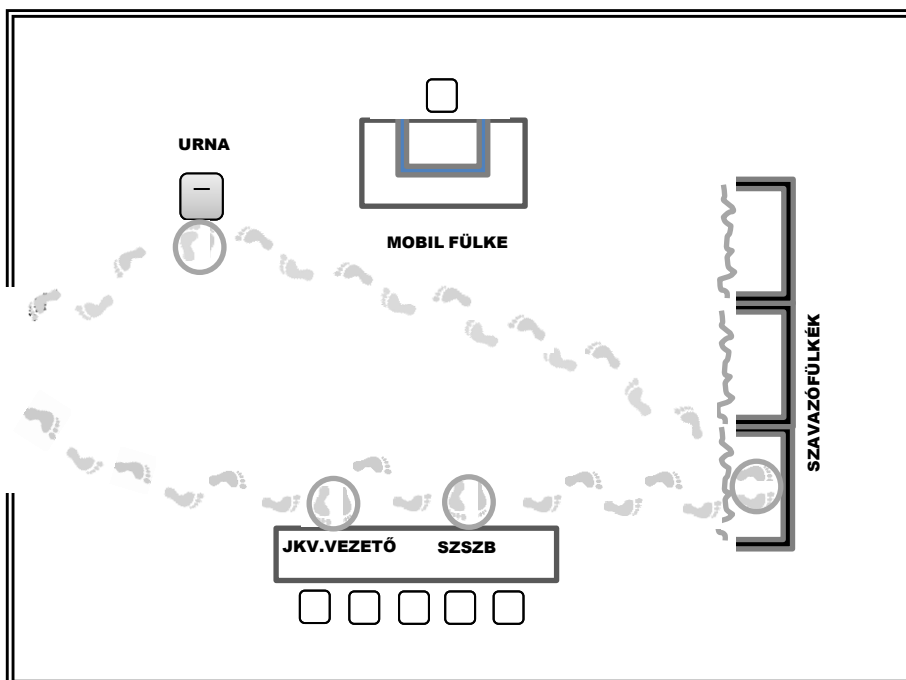
- az SZSZB munkavégzéséhez szükséges berendezési tárgyakra, (pl. asztal, szék, toll stb.),
- legalább kettő szavazófülke kialakításáról,
- toll elhelyezéséről a szavazófülkében rögzítve,
- megfelelő számú, de legalább kettő szavazóurna elhelyezéséről, legalább egy mozgóurna biztosításáról.

A szavazófülkékkel kapcsolatos követelményt fogalmazott meg a Kúria, amikor Kvk.III.37.981/2016/3. számú végzése szerint a szavazókörben az asztalra helyezett háromoldalú papír szerkezet (ún. mobil szavazófülke) kihelyezése sérti a választás titkosságának alapelvét. A Kúria döntésére tekintettel megállapítható, hogy a mobil szavazófülkék önmagukban nem alkalmasak a szavazófülke funkciójának betöltésére, ezért a hagyományos fülkék kialakítása minden szavazóhelyiségben kötelező.

A kerekesszéket használó választópolgárok számára továbbra is mobil szavazófülkékkel biztosítható a szavazás. A mobil szavazófülkék megfelelő módon történő elhelyezése is szükséges ahhoz, hogy a funkciójukat elláthassák és a titkosságot is biztosítsák. Ezért a mobil szavazófülkét olyan módon kell elhelyezni, amely biztosítja, hogy

- rendelkezésre áll a megfelelő hely a kerekesszékekkel történő megközelítéséhez,
- sem az SZSZB tagjai, sem más, a szavazóhelyiségben tartózkodó választópolgár, sem a szavazóhelyiségen kívül tartózkodók nem láthatják, hogy a választópolgár hogyan szavaz.

A mobil szavazófülkét tehát kizárólag úgy lehet elhelyezni, hogy nyitott oldala fal felé nézzen.

A **kijelölt szavazókör** szavazóhelyiségének berendezése – a névjegyzékben szereplő választópolgárok számának megfelelően – olyan módon történjen, hogy biztosítottak legyenek a szavazás gördülékenységének feltételei:

- szükség esetén külön munkaasztal legyen biztosítható a szavazókörben lakcímmel rendelkező választópolgárok számára,
- szükség esetén – az átjelentkezők névjegyzékének több részre osztásával – több munkaasztal legyen biztosítható az átjelentkező választópolgárok számára,
- több munkaasztal esetén minden asztalhoz külön sor vezessen,
- több munkaasztal esetén a választópolgárok számára jól látható és egyértelmű jelzések mutassák, hogy ki melyik sorba álljon, és melyik munkaasztalnál veheti át a szavazólapját,
- megfelelő számú szavazófülke álljon rendelkezésre.

9.8. A szavazásnapi iratok és kellékek átadása

A HVI feladata a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek SZSZB elnöke, akadályoztatása esetén elnökhelyettese részére történő átadása.

Ha a szavazást megelőző második nap 16.00 órát követően az iratok átadásáig mozgóurna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI átadja elbírálásra az SZSZB-nek.

Az iratok és kellékek tételes átadás-átvételt a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a HVI székhelyén, átvételi elismervénnyel történik. Az ezt segítő átadás-átvételi lista nyomtatható a VÁKIR-ból.

A HVI vezetője dönti el, hogy az őrzés a HVI székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

10. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK

Az SZSZB-k és a jegyzőkönyvvezetők feladatait külön Segédlet tartalmazza.

10.1. Napközbeni jelentések

A szavazás napján **7 alkalommal** jelentenek a szavazókörök a részvételi adatokról: a korábbi 17.30-as jelentés fél órával előbbre jön, és egy új időponttal egészül ki a jelentési rendszer. A jelentési időpontok tehát a következők: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, **17.00, 18.30**.

A fenti időpontokat követően 30 perc áll rendelkezésre a következő feladatok ellátására:

- a jegyzőkönyvvezetők telefonon, e-mailben vagy telefaxon jelentik a HVI-nek, hogy az aktuális időpontig hány választópolgár írta alá a szavazóköri névjegyzéket,
- a HVI ellenőrzi a kapott adatot (pl. nem alacsonyabb-e a korábbi jelentési időponthoz képest),
- a HVI szavazókörönként rögzíti a részvételi adatokat az NVR-ben (Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Napközbeni részvétel rögzítése).

Ha téves adat kerül rögzítésre, azt a jelentésre rendelkezésre álló időszakon belül javítani kell. Ha csak később derül fény a hibás adat rögzítésére, akkor a hibás adat bent marad a rendszerben, a következő jelentési időszakra vonatkozóan pedig már helyes adatot kell rögzíteni.

10.2. Rendkívüli események

A szavazás ideje alatt bekövetkező rendkívüli eseményeket a jegyzőkönyvvezetők telefonon, e-mailben vagy telefaxon jelentik a HVI-nek. A HVI rögzíti az NVR-be a rendkívüli eseményt (*Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Rendkívüli események*).

10.3. Mozgórna iránti kérelmek továbbítása az SZSZB-hez

Ha **15.00 óráig** mozgórna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI haladéktalanul átadja elbírálásra az SZSZB-nek. A 15.00 óra után beérkezett kérelmeket is továbbítani kell az SZSZB-hez, hiszen az SZSZB hatáskörébe tartozik ezek elutasítása.

10.4. Jelentés a szavazás befejezéséről

A jegyzőkönyvvezetők haladéktalanul jelentik a HVI-nek a szavazás lezárását. A HVI az NVR-ben rögzíti a zárás tényét és annak pontos időpontját.

10.5. A levélszavazatok fogadása

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok a szavazás napján 6-19 óra között az OEVI-ben is leadhatják a levélszavazatukat tartalmazó válaszborítékokat. Ehhez az OEVI egy külön urnát biztosít, amelynek felügyeletét folyamatosan ellátja. Az urna felügyelete során az országos listát állító jelölő szervezetek megfigyelői is jelen lehetnek.

19.00 óra után az OEVI az urnát felnyitja, megszámlálja a benne talált válaszborítékokat, majd azokat szállítóborítékba zárja. A válaszborítékok számát rá kell írni a szállítóborítékra, valamint ezt az adatot az NVR-ben rögzíteni kell.

10.6. A jegyzőkönyv adatainak telefonos jelentése, rögzítése

Az SZSZB jegyzőkönyvvezetője a szavazóköri jegyzőkönyv kitöltését követően **haladéktalanul** jelenti a HVI-nek a részvételre és a szavazatokra vonatkozó adatokat. A jelentés történhet bediktálással vagy például a jegyzőkönyvről készített felvétel megküldésével.

A HVI a beérkezett adatokat haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Szavazóköri jegyzőkönyvek*). Ha az NVR hibát jelez, arról értesíteni kell az SZSZB jegyzőkönyvvezetőjét, aki a hiba javítása érdekében tájékoztatja az SZSZB-t.

10.7. Szavazási iratok átvétele az SZSZB-től

A HVI átadás-átvételi elismervénnyel veszi át az SZSZB-től

- a szavazóköri jegyzőkönyveket,
- a névjegyzéket, valamint a mozgórnat igénylő választópolgárok jegyzékét,
- a kötegelte szavazólapokat,
- a visszautasítottak jegyzékét,
- a rendkívüli eseményekről kiállított jegyzőkönyveket,
- valamennyi egyéb iratot és kelléket.

Az OEVI a **számlálásra kijelölt SZSZB-től** átveszi a **lezárt urnákat** is, és gondoskodik azok biztonságos helyen történő tárolásáról a szavazást követő 6. napig.

10.8. Jegyzőkönyvek adatainak összevetése az NVR-ben rögzített adatokkal

A szavazóköri jegyzőkönyvek átvételét követően a HVI jogi és számszaki szempontból ellenőrzi azok mindkét példányát, a hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

A jegyzőkönyvek adatait a HVI összeveti az NVR-ben rögzített adatokkal, és eltérés esetén

- javítja az NVR-ben szereplő hibás adatokat vagy
- a hibás jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

Az ellenőrzést és hibajavítást követően a jegyzőkönyvek mindkét példányán és az NVR-ben azonos adatoknak kell szerepelniük.

10.9. A szavazóköri jegyzőkönyvek nyilvánossága

A szavazóköri jegyzőkönyvek 2. példányait a HVI 3 napra közzemlére teszi, vagy egyéb módon biztosítja a megtekinthetőségüket.

11. A SZAVAZÁST KÖVETŐ FELADATOK

11.1. A szavazóköri jegyzőkönyvek, az átjelentkezéssel leadott szavazatok és a levélszavazatok továbbítása

A TVI vezetőjének döntése szerint – a szavazást követő napon vagy még a szavazás estéjén – a HVI-k átadják az OEVI-nek

- az egyéni választókerületi és az országos listás **szavazóköri jegyzőkönyvek 1. példányait**,
- az **átjelentkezők** szavazatait tartalmazó szállítóborítékokat.

A szavazóköri jegyzőkönyvek 1. példányait az **OEVI ellenőrzi**, azok adatait összeveti a HVI által az NVR-ben rögzített adatokkal:

- a hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvre felhívja HVI figyelmét, amely gondoskodik a jegyzőkönyv javításáról az SZSZB-vel,
- az NVR-ben szereplő hibás adatot javítja,
- ha a jegyzőkönyvi és az NVR-adatok egyeznek, a jegyzőkönyv státuszát az NVR-ben „ellenőrzött”-re állítja.

Az OEVI vezetője a **szavazást követő napon 16.00 óráig** az NVI-hez szállítja

- az egyéni választókerületi és az országos listás **szavazóköri jegyzőkönyvek 1. példányait**,
- az **átjelentkezők** szavazatait tartalmazó szállítóborítékokat,
- az OEVI-ben **levélben** leadott szavazatokat tartalmazó szállítóborítékokat.

Az egyéni választókerületi és az országos listás szavazóköri jegyzőkönyvek 2. példányait a HVI-k átadják az OEVI-nek a szavazást követő 4-6 nap között, az OEVI vezetőjének rendelkezése szerint.

Az OEVI vezetője az NVI elnöke által meghatározott időpontban átveszi az NVI-től az átjelentkezéssel, valamint a KÜVI-n leadott szavazatokat tartalmazó csomagot.

11.2. A számlálásra kijelölt SZSZB szavazatszámllálása

A számlálásra kijelölt SZSZB legkésőbb a szavazást követő hatodik napon megtartja azon ülését, amelyen megszámolja a saját szavazókörében, továbbá az átjelentkezés alapján más szavazókörben és a KÜVI-n leadott szavazatokat.

Az ülés szervezése kapcsán két körülményre hívjuk fel a figyelmet:

- a) a Ve 41. § (2) bekezdése szerint az SZSZB már három tag jelenléte esetén is határozatképes, ennek ellenére az ülés szervezése során törekedni kell arra, hogy a bizottság tagjai minél nagyobb létszámban vegyenek részt a munkában,
- b) az SZSZB ülésén – mivel az a szavazatszámllálás részét képezi – a Ve. 187. §-ában megjelölt személyek, így a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő is jelen lehet.

Az OEVI vezetője az ülés megkezdésekor átadja az SZSZB részére a lezárt urnákat, a KÜVI-n és az átjelentkezéssel leadott szavazatokat tartalmazó szállítóborítékokat (dobozt), valamint az egyéb szükséges dokumentumokat.

Az OEVI a számlálást követően az SZSZB által kiállított szavazóköri jegyzőkönyveket jogi és számszaki szempontból ellenőrzi, és a jegyzőkönyvek adatait haladéktalanul rögzíti az NVR-ben. A hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvre felhívja az SZSZB figyelmét, és a jegyzőkönyv javítását követően intézkedik az adatok javításáról az NVR-ben.

Fontos! Az SZSZB szavazatszámllálással kapcsolatos tevékenysége akkor zárul le, amikor a jegyzőkönyvek hiba nélkül rögzítésre kerülnek, ezért eddig az időpontig az SZSZB tagjainak az OEVI székhelyén kell tartózkodniuk.

11.3. Az eredmény megállapítása

Az OEVB a szavazóköri jegyzőkönyvek 2. példányai alapján, legkésőbb a szavazást követő hatodik napon határozattal megállapítja a választás egyéni választókerületi eredményét. A határozat melléklete az egyéni választókerület választási eredményéről szóló jegyzőkönyv, amelynek tervezetét az OEVI az NVR-ből nyomtatja ki.

Az OEVI az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv adatait az OEVB döntését követően haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Eredmény jegyzőkönyvek rögzítése – Egyéni választókerületi jegyzőkönyv*).

Az OEVI az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv 1. példányát és a megszámlálásra kijelölt szavazókör szavazóköri jegyzőkönyveinek 1. példányait – a TVI vezetőjének rendelkezése szerint, közvetlenül vagy a TVI-n keresztül – továbbítja az NVI-hez.

Az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv 2. példányát, valamint a megszámlálásra kijelölt szavazókör szavazóköri eredményt megállapító jegyzőkönyvének 2. példányát az OEVI 3 napra közzemlére teszi, vagy egyéb módon biztosítja a megtekinthetőségét.

12.1. Jogorvoslatok általában

12.1.1. Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

12.1.2. Jogorvoslati határidők

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Ve.-ben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

12.2. A kifogás

12.2.1. A kifogás benyújtása

Kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb **a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon** megérkezzen az OEVB-hez. **Folyamatosan fennálló tevékenység esetén** a tevékenység fennállásának teljes ideje alatt be lehet nyújtani kifogást, de legkésőbb **a sérelmezett tevékenység megszűnésétől számított 3. napig**.

A Ve. értelmében kifogást benyújtani személyesen (ideértve a képviselő útján történő személyes benyújtást is), levélben, telefaxon vagy e-mailben lehet.

A kifogás személyes benyújtása során az OEVI:

- a kifogás átadás-átvételéről elismervényt ad át a benyújtó számára,
- az átvétel időpontját dátum, óra és perc feltüntetésével rögzíti az átadás-átvételi elismervényen,
- ellenőrzi a benyújtó személyazonosságát.

Az NVI a **valasztas.hu** honlapon biztosít egy olyan felületet, amelyen bármely, a központi azonosítási ügynökön keresztül azonosítható (pl. ügyfélkapuval rendelkező) személy – elektronikus azonosítását követően – összeállíthatja a jogorvoslati kérelmét tartalmazó e-mailt, és azt beküldheti az illetékes választási bizottságnak. Az NVR a jogorvoslati kérelmet az abban megjelölt OEVB-hez továbbítja az OEVI meghatározott tagjainak VÁKIR postafiókjába.

A kifogásnak tartalmaznia kell (a kifogás kötelező elemei, melyek az eljárás során nem pótolhatók – ld. Kúria Kvk.I.37.951/2016/3. számú határozat):

- a jogszabálysértés megjelölését,
- a jogszabálysértés bizonyítékait,
- a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A kifogás **tartalmazhatja** benyújtójának telefaxszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy e-mail címét (rövid úton történő elérhetőségek), de nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a kifogás, ha a benyújtó nem adta meg a rövid úton történő elérhetőségét.

12.2.2. A kifogás rögzítése a VÁKIR-ban

Az OEVI a kifogást a beérkezését követően haladéktalanul rögzíti és feltölti a **VÁKIR**-ban.

A kifogást az OEVI megvizsgálja abból a szempontból is (és a VÁKIR-ban jelzi), hogy azt ki nyújtotta be:

- magánszemély (lehet választópolgár vagy nem választópolgár természetes személy) a saját nevében – ide tartozik az is, ha a természetes személy egyébként valamely szervezethez köthető, akár annak képviselője (pl. pártelnök), de a jogorvoslati kérelmet nem a szervezet, hanem a saját nevében nyújtja be,

- szervezet
 - jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet vagy
 - egyéb szervezet.

Az NVI a fentiekre alapozva tájékoztatja a jelölő szervezetet a nevében benyújtott jogorvoslati kérelemről, ha a jelölő szervezet kérte ezt a szolgáltatást.

12.2.3. A kifogás áttétele

Ha a kifogás elbírálására az OEVB nem rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, az ügyet – legkésőbb a beérkezését követő napon – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az annak elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező OEVB-hez vagy NVB-hez. A hozzá áttett ügyben a választási bizottság köteles eljárni.

Az OEVB az áttétel hatáskörét – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – az elnökére átruházhatja.

Ha az OEVB az ügyet **nem teszi át** az illetékes OEVB-hez vagy az NVB-hez, **köteles az ügyben eljárni**.

Fontos! Az NVB következetes gyakorlata, hogy a határidőn túl áttett ügyekben nem tekinti joghatás kiváltására alkalmasnak az adott választási bizottság áttevő döntését, ezért minden ilyen esetben az áttett ügyet elsőfokú elbírálásra visszaküldte. Arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy az áttételről szóló döntést az OEVB-nek vagy – annak felhatalmazása alapján – az OEVB elnökének kell meghoznia, az áttételről az OEVI nem dönthet.

12.2.4. A kifogás elbírálása

Az OEVB hatáskörébe tartozik

- a kifejezetten az **egyéni választókerületi választáshoz** kapcsolódó kifogás,
- a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogás,
- az **SZSZB** tevékenysége, döntése elleni kifogás,
- a **szavazóhelyiségben** elkövetett cselekménnyel kapcsolatos kifogás

elbírálása.

Az OEVB legkésőbb a kifogás **beérkezésétől számított 3 napon belül dönt**. Áttétel esetén a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a kifogás az első választási bizottsághoz beérkezett.

A kifogás az OEVB határozatának meghozataláig visszavonható, ilyen esetben azonban az OEVB hivatalból is lefolytathatja az eljárást.

A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

- nem jogosult nyújtotta be,
- elkészt,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés megjelölését,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés bizonyítékait,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét), és ha lakcímétől (székhelyétől) eltér postai értesítési címét,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve a külföldön élő, Magyarországon lakcímmel nem rendelkező választópolgár magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bíróság nyilvántartásba-vételi számát,
- annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

Ítélt dolog

Ügyek egyesítése

Ha az OEVB a **kifogásnak helyt ad**

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- a választási kampány szabályainak megsértése esetén bírságot is kiszabhat.

Amennyiben az OEVB a **kifogásnak nem ad helyt**, azt elutasítja.

12.3. A fellebbezés

Az OEVB döntése ellen fellebbezést lehet benyújtani. Nem lehet fellebbezni a jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen.

A fellebbezést az OEVB-nél kell előterjeszteni. A fellebbezést az NVB bírálja el.

A fellebbezést az OEVI haladéktalanul rögzíti és feltölti a VÁKIR-ba, feltölt minden egyéb, az ügy elbírálása szempontjából releváns, rendelkezésre álló dokumentumot (pl. a megtámadott határozat kézbesítési igazolását), csatolja hozzá a már korábban feltöltött előzményeket (pl. a kifogást, a megtámadott határozatot), majd a VÁKIR-on keresztül **felteszti** az NVB-hez. A fellebbezés benyújtóját kategorizálni kell.

Abban az esetben, ha a jelölt nyilvántartásba vételéről szóló döntés a fellebbezés tárgya, és a fellebbezés elbírálásához szükség lehet az ajánlások vizsgálatára, akkor az NVI megkeresésére az ajánlóíveket eredetben kell továbbítani az NVI-hez.

12.4. Speciális jogorvoslatok

12.4.1. Szavazókörök kialakításával kapcsolatos jogorvoslatok

A HVI vezetőjének a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a határozat közzétételének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani a HVI vezetőjéhez.

A fellebbezést **a TVI vezetője bírálja el**, a beérkezést követő **3 napon belül**. A TVI vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A TVI vezetőjének döntése ellen **további jogorvoslatnak nincs helye**.

12.4.2. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat

A HVI **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, segítség igénylése, adatletiltás) elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 15. napon lehet fellebbezést benyújtani.

A HVI **szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, KÜVI névjegyzékbe vétel) elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon.

A fellebbezést a **HVI vezetőjéhez** kell benyújtani, aki a benyújtást követő **15 napon belül, a választás kifizetését követően legkésőbb a beérkezését követő napon dönt**.

Ha a HVI vezetője **fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja**. Ha a **fellebbezést elutasítja**, legkésőbb a fellebbezés elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján **felteszti a járásbíróshoz** (ebben az esetben nem kell külön íven megszerkesztett, önálló döntést hozni, elegendő a fellebbezés felterjesztéséről szóló iratban rögzíteni a fellebbezés elutasítását és annak indokait).

A bíróság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő 15 napon belül, a választás kifizetését követően meghozott döntés esetén három napon belül, de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon dönt. A bírósági eljárás során ügyvédi képviselőt nem kötelező. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A HVI vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó HVI vezetőjével is közölni kell.

12.4.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat

A jelöltek sorrendjét megállapító OEVB-döntés ellen **nincs helye önálló jogorvoslatnak**, az a szavazólap jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelembe foglalható.

12.4.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

A szavazólap adattartalmát megállapító OEVB-döntés ellen **fellebbezést nem lehet benyújtani, csak bírósági felülvizsgálati kérelmet**. A felülvizsgálati kérelmet az OEVB-nél kell benyújtani úgy, hogy az **legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen**. A bírósági felülvizsgálati kérelmet az **OEVB székhelye szerinti ítéltábla bírálja el** legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

12.4.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat

Az SZSZB **szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek nincs helye**, csak az OEVB, illetve az NVB eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt.

A választási bizottság eredményt megállapító döntése ellen

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára,
- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Fontos! A beérkezett jogorvoslati kérelmet fokozott figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy az valóban az OEVB eredménymegállapító döntése elleni fellebbezés-e. Ha igen, akkor azt az NVB-hez kell felterjeszteni a 12.3. pontban foglaltak szerint. Ha viszont a kérelem „normál” kifogás, ami nem az eredményt támadja, hanem más jogsértést (pl. kampányszabályok megsértése és ezért a választás egy része megismételtetésének kérése) sérelmez, akkor azt az általános szabályok szerint kell kezelni, s eszerint azt az OEVB elsőfokon elbírálja (vagy – a bizottság, illetve elnöke – átteszi az illetékes bizottsághoz).

12.4.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha választási szerv (bizottság, iroda) eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget, a felettes választási szerv az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést, és

- a mulasztó választási szervet az eljárás során kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

12.4.7. A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatok rendszere is az általános jogorvoslati szabályokon alapul, de azoktól részben eltérő szabályokat tartalmaz.

Fontos! Elsődlegesen eldöntendő kérdés, hogy adott jogorvoslati ügyet a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatnak kell-e tekinteni.

Egyszerűen arra a kérdésre kell válaszolni, hogy

- a média a sérelmezett magatartás (mulasztás) elkövetője, vagy
- a média – pl. mint megjelenési felület – csak részese a tényállásnak, de annak nem megvalósítója.

Az első esetben beszélünk a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatról, amelyet részben speciális szabályok szerint kell elbírálni, míg a második esetben az eljárást az általános szabályok szerint kell lefolytatni.

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat elbírálásának fórumát, azaz a kifogást elbíráló választási bizottságot arra tekintettel határozza meg a törvény, hogy egyrészt mely médiaszolgáltatást, sajtóterméket érinti a jogorvoslat, másrészt mely választás során nyújtották azt be.

Az országos, lineáris médiaszolgáltatás és az országosan terjesztett sajtótermékek, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogást az **NVB** bírálja el.

Körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes **OEVB** bírálja el.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot vagy médiatartalmat. Ugyanakkor a megjelölt műsorszám jogorvoslati kérelemhez csatolásának elmaradása nem eredményezi a kifogás elutasítását, hiszen **a megjelölt műsorszámot** az OEVB – amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta – **hivatalból szerzi be.**

A törvény értelmében, **ha az OEVB a kifogásnak helyt ad, egyrészt** a 218. § (2) bekezdése *a), b)* és *c)* pontjaiban foglalt jogkövetkezményeket alkalmazza, azaz

- **megállapítja** a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt **eltiltja** a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét **megsemmisítheti és megismételtetheti.**

Másrészt – a fenti jogkövetkezmények alkalmazásán túl – az **OEVB kötelezi** a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

- napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tegye közzé.

Mindezek mellett az OEVB bírságot is kiszabhat.

12.4.8. A választási iroda tevékenységével kapcsolatos jogorvoslat

A **HVI és az OEVI tevékenységével kapcsolatban** is lehet kifogást benyújtani, ennek elbírálása az **OEVB** hatáskörébe tartozik.

12.5. Bírság kiszabása

12.5.1. Bírság kiszabása az ajánlóívek visszaadási kötelezettségének megszegése miatt

A független jelölt, illetőleg a jelölt szervezet valamennyi átvett ajánlóívet köteles leadni az OEVI-nek:

- a kitöltött ajánlóíveket legkésőbb a szavazást megelőző 34. napon 16.00 óráig,
- a ki nem töltött ajánlóíveket a szavazást megelőző 33. napon 16.00 óráig.

A fenti kötelezettség elmulasztása esetén az OEVB hivatalból eljárva, mérlegelés nélkül, objektív szankcióként bírságot szab ki. A bírság összege minden késedelmesen vagy le nem adott ajánlóív után **10 000 Ft**.

12.5.2. Bírság kiszabása a kampányszabályok megsértése, valamint a névjegyzéki adatszolgáltatás adatainak megsemmisítésével kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt

A **bírság kiszabásáról**, és annak mértékéről az OEVB mérlegelési jogkörében dönthet, figyelembe véve az eset valamennyi körülményét, így különösen

- a jogsértéssel **érintettek körének nagyságát**,
- a jogsértés **súlyát**,
- a jogsértés **ismétlődő** jellegét,
- ha a jogsértés nyilvánvalóan **szándékos** volt.

A **bírság legmagasabb összege** természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének **ötszöröse**, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének **tizenötszöröse**.

12.5.3. Bírság kiszabása a médiakampány szabályainak megsértése miatt

A médiakampány szabályainak megsértése miatti bírság kiszabásakor a következők szerint kell eljárni:

- az **eset összes körülményét** figyelembe kell venni annak eldöntésénél, hogy indokolt-e bírság kiszabása;
- a bírság mértékének megállapításánál ugyancsak figyelembe kell venni az eset összes körülményét, így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató **fajtáját, vételkörzetét**, a jogsértéssel érintett **sajtótermék jellemzőit**, a jogsértés **súlyát** és a jogsértés **ismétlődő** jellegét;
- a bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan **szándékos** volt.

A **bírság legmagasabb összege** a kötelező legkisebb munkabér havi összegének **ötvenszerese**. (A kötelező legkisebb munkabér havi összegét kormányrendelet állapítja meg.)

12.5.4. Az OEVI feladatai bírság kiszabása esetén

A bírság kiszabását tartalmazó OEVB-határozatot az OEVI feltölti a **VÁKIR**-ba.

Az ajánlóívek visszaadásának elmulasztása miatti bírságot kiszabó OEVI határozat tervezetét az OEVI az **NVR** felületén készíti elő.

A bírságot az NVI Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00333616-00000000 számú számlájára kell befizetni. Az átutalás közleményében fel kell tüntetni a bírságot kiszabó OEVI székhelyét, valamint a határozat számát.